ՆԻՒՄԷՐՕ 1939 1884 ՓԵՒՆՎԱՐ 27 ՃՈՒՄԱՍ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 զրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սէնէլիգ . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սէնէլիգ . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ՓԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3րտնճի սահիֆէյէ . . . 5 ղրշ.
4րտնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ Ճէմիյէթլէրը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ 3րտնճիւ սահիֆէլէրէ . . . 6 ղրշ.
4րտնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:
Մէկտուպը նաֆիյայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր:

40 ՓԱՐԱ.

Իտարէխանէսի, Պէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 խանէտէ տիր: — Կազէթանըն ուսուլը իտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէքեանա միւրաճաաթ օլունմալը իճապ իտէր, քեաֆֆէի մէքեաթիպի տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիմըզ Մուխպիրէտէ օգունմուշ տըր:

«Սվաքինտէ Թէվֆիգ Պաշա զոլմանտաըը սըրատա չէքիլմիշ կէլէն պիր խուսուսի թէլէկրաֆ մէալինտէն օլմագ ուզրէ ալտըղըմըզ մալիւմաթա նազարէն, Օսման գօմանտանը Պէյքըր պաշա Թրինքիթա գուրպինտէ քեաին Ուէլս նամ մահալտէ ֆէնա պիր սուրէթտէ տուչարը մաղլուպիյէթ օլարագ 2000 քիշի իլէ 6 թօփ ղայպ իտիպ, մէվճուտ մայէթինին նըսֆը իլէ պէրապէրինտէքի թօփլարըն քեաֆֆէսի Մէհտի Թարաֆընտան զապթ իտիլմիշ, վէ ասաքիրը պազիյէսի ֆիրար իթմիշ տիր:

«Ասկէրին զուվվէթի բէք զիյատէ իմիշ:»

Վ—թը տախի իչպու մաղլուպիյէթի չիքք իլէ պէր վէճհը աթի եազըյօր:

«Պու խապէրի միւէյյիտ օլարագ ալընան տիկէր պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Պէյքըր պաշա 8000 ասքէր իլէ Թազար գալէսինէ իմտատա կիտիպ, ասքերին 3000ի թէլէֆ օլմուշ վէ իւչ միթրալեօզ Թօփու տախի էչզըյանըն էլինէ կէչմէքլէ, հէզիմէթին բէք չիտտէթլի վուգու պուլտուղու անլաշըլմըշ տըր:»

* *

Մըսըր կազէթալարընտա օգունտուղընա կէօրէ, Պէյքըր բաշա՝ իչպու մաղլուպիյէթինտէն էվվէլ սիվարիլէր իլէ պիր քէչֆէ չըգըպ Մէհտինին գօմանտանլարընտան Օսման Տինեանըն ուզերինէ հիւճում, անըն ասամլարընտան 120սինի գաթլ վէ 9ընը ճէրհ էյլէմիշ տիր:

* *

Ալփֆր. փետրուար 6 Թարիխլիյէ Տէրսաատէթտէն չէքիլիպ, սօն բօսթա իլէ ալընան Եվրօբա կազէթալարընտա կէօրիւլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Պապը Ալի՝ մէսալիհը Մըսրիյէ հագգընտա հէնուզ հիչ պիր գարար իթթիխազ իթմայիպ, հալա սուրէթը թէսվիյէի մասլահաթ տէվամ էյլէմէքտէ տիր:

Ինկիլթէրրա՝ տէվլէթը Օսմանիյէնին նիյաթը գաթիյէսինի անլամագտա իսրար իթմէքտէ վէ Պապը Ալի տախի Ինկիլիզլէրին Մըսըրը Թախլիյէ իթմէլէրինի վէ էսասը հարէքեաթ օլմագ ուզրէ քէնտի ասքէրինի Տիւնըզ վէ Սիւվէյշ վէ Կահիրէտէ Թօբլամասընը Թալէպ էյլէմէքտէ պուլունմուշ իսէ տէ, պու կիպի իտտիալար՝ հուսուլը իթթիլաֆա մանի կէօրիւնմէքտէ իմիշ:

*

Լօնտրատան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրը սապըգը Մ. Կօշէն՝ փետրուարըն 1ինճի կիւնիւ պիր նութգ իրատ իտէրէք, Օսմանլըլարըն Եվրօբալըլար իլէ իթտիֆագլէրի միւնազաաթըն քեաֆֆէսինտէ նիհայէթ մաղլուպ օլաճագլարընա գանի օլմալարը իչին Կօրտօն բաշանըն Սուտանտագի մէմուրիյէթինէ Թային օլմասը իչին մէէննիյէթ պուլունտուղունը պէյան իթմիշ տիր:

Մ. Կօշէն՝ տուէլը մուազզամանըն, Մըսըրըն հալ ու մէվգիի մալիւմու զավվէն Թանզիմ վէ Թէմզիյէ իտէպիլմէք ուզրէ, 1880 սէնէսի յուլիոսին 17նճի կիւնիւ նէշր իտիլմիշ օլան Թազրիրէ գանուննամէսինին պիւսիւթիւն իճրասընտա բիզա վէ մուվաֆագաթ կէօսթէրէճէգլէրի գանընընտա պուլունտուղունը տախի սէօյլէմիշ տիր:

—

Եվվէլքի կիւն Բում Բաթրիգխանէսի մէճլիսի ազասը իճթիմա էյլէմիշ իսէ տէ, իթթիֆագաթը րուհանիյէ վէ Բաթրիգ էֆէնտինին իսթիֆասը մէսէլէլէրինէ պիր գարար վէրէմէյիպ, վիլայէթտան կէօնտէրիլէն մէքթուպլարըն գրաաթը իլէ իքթիֆա էյլէմիշ տիր:

—

Կօյի տը Գօլոնըն պէյանընա կէօրէ, Բուլիա Ջօրը՝ Ինկիլթէրրա վէլիահտը բրէնս տը Կալա Նազարըն պիր մէքթուպտա, չէօյլէ տէմիշ տիր: «Ջավալլը չու բրէնս Ալէքսանտր՝ իճճապաթա գարշը նաֆիլէ ուղրաշըյօր: Հագգըգաթը հալէ թէսլիմ օլմագ իսթէմէյօր: Պուլկարլար աթըգ քէնտիսինի իսթէմէյօրլար:»

Բուսիա Թազմինաթը հագգընտագի իչիւն էնգարէ վէ Սըվազ վէ Գասթամոնի վէ Պրուսա վէ Գօնեա վիլայէթլէրի էմվալընտան Թախսիս օլունան մէպալիղ պէյներրէյ վիրուտ իթմէքտէ վէ քեաֆֆէի Թէահհիւտաթը տէվլէթին վագթ ու զէմանը իլէ իֆֆա աշքեամը վէ պու վէճհլէ շան ու իթիպարը սալթանաթը Սէնիյէնին մէվգիի ալի իհթիյազտա իտամէսի նէզարը ալիտէ մաթլուպ վէ միւլթէզէմ պուլունմագըն, Թագսիթէ բաղլը օլունան մէպալիղը մէզպուրէնին էվգաթը մուայյէնէսինտէ թէէտիյէ վէ իֆֆա օլունմասը զըմընտա Թէտաբիրքեաթը լազըմէյէ միւտարաաթ օլունմագտա տըր: (Վ—թէ)

—

Տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Միւթթէհիտէ Ամէրիգա հիւքիւմէթի պէյնինտէքի Թիճարէթ ահտնամէսինին Թէճտիտի խուսուսունտագի միւզաքէրաթ ուզէրինէ, Ամէրիգա սէֆիրի ժէնէրալ Ուալլաս՝ հիւքիւմէթը մէթպուասինէ կէօնտէրտիկի միւլահազանամէտէ, մէվճուտ ահտնամէնին հիւքմի միւնֆէսիխ օլտուղընը հիւքիւմէթը Սէնիյէնին ալէլուսուլ վագթ ու զէմանը իլէ իխպար իթմէմէսի խուսուսունտան տօլայը, չիմտի մէզքիւր ահտնամէնին Թէճտիտի էմրինտէքի Թէքլիֆի չայանը գապուլ օլմատըղընը պիլտիրտիկինտէն, սէֆիրը միւշարէլէյհին միւթալաաթը վազըասը հիւքիւմէթը մէթպուասի Թարաֆընտան Թաստիգ իտիլէրէք քէյֆիյէթ Պապը Ալիյէ իխպար իտիլմիշ, վէ Պապը Ալի իսէ էվվէլի ... սընտա հազգը օլտուղընտա իսրար իթմէքտէ իմիշ:

—

Ու չիրքէթի միւթէահհիտի Թէրնօ պէյին չէրաիթը իմթիյազիյէ խարիճինտէ օլարագ սու էօլլարընըն կիւզէրկեահընտա միւսաատէ մահալլէրին իչի ճէնահընտա (քէնար) պազը արազիի վազֆիյէյի չիրքէթ նամընա գուլլանմագտա օլտուղու նէզարէթը էվգաֆը Հիւմայունա իսպաթ օլունտուղունտան, նէզարէթը միւշարէլէյհա միւթէահհիտը մէմուրինինտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիոնըն պու կիպի մահալլէ կէօնտէրիլէրէք Թահգիգաթա կիրիշիլտիկի իշիտիլմիշ տիր:
(Թ. Հագիգաթ)

—

Վ—թըն պու կիւնքի նիւսխէսինտէ պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր:

«Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ ռէիսի Պլագ պէյ հազրէթլէրինին Շուրայի-Տէվլէթտէ մէշքիւլ օլունան հէյէթը իթհամիյէ նէզտինտէ մէրթէպէի սիւպութէ վուրան Թէօհմէթլէրի ուզէրինէ Թահքիգը Թէվգիֆէ ալընմալարընա գարար վէրիլմիշ վէ քէյֆիյէթ Սթամպօլ պօլիս միւտիրլիկինէ վէ օրատան Պէյօղլու զապըթասընա տախի Թէպլիղ օլունմուշ օլտուղը հալտէ, Մուախխարէն մազամը Սատարէթտէն վէրիլէն էմր ուզէրինէ Թէվգիֆ էմրի կէրի ալընտըղը կիպի, կէրէք միւտտէիւմումինին վէ կէրէք ումումէն տաիրէի իթհամիյէ հէյէթինէ պու իշտէն էլ չէքտիրիլտիկի վէ Շուրայի-Տէվլէթ ազասընտան Խանդօ էֆ. հազրէթլէրինէ միւտտէիի ումումիլիք վազիֆէսի իհալէ գըլընտըղը իշիտիլմիշ տիր:»

—

Ֆրանսա տէվլէթինին Տէրսաատէթ գօնսօլօսը Մ. Կաղայ՝ գօնսօլօսխանէ Թէրճէմանլարընտան պիրինի, աթիւտ նագլ օլունան խուսուսատան տօլայը Թէվքիֆ իթմիշ օլան պիր իխթիլաֆը Թէսվիյէ իչիւն էտիրնէյէ աղիմէթէ մէմուր էյլէմիշ տիր:

Շէօյլէ քի, Օսմանլը բօլիս մէմուրլարը՝ պու կիւնլէրտէ պիր իխթիլալ գօմիթէսի ազասը սըֆաթը իլէ Թաագիպ օլունան պիր Պուլկարըն պիր չըվէնտօֆէր գաթարը իլէ Ուզուն-Քէօփրիւյէ կիթմիշ օլտուղունը խապէր ալարագ, սթասիոն մէմուրընա կէլիպ չուչէքլէտ պիր ատամը կէօրտիւկլէրինի պէրլամաթ իտոր իթմէտիկլէրինի սիվիլ էյլէմիշլէր, վէ մէմուրը մումայիլէյհ հագիգաթը քէթմ իտէրէք, հիչ պիր սէպէպլէ օլմայարագ պէյանընտան պէօյլէ պիր ատամը կէօրմէտիկինի սէօյլէմիշ իսէ տէ, ... մէմուրըն Թօբրաղը աստ օլունան սթասիոնա գաբանմըշ տըր: Օ կիւնտէն պէրու չըվէնտօֆէր մէմուրը օտասընտա գաբալը տուրմագտա պուլունմըշ, վէ ֆագաթ Թրէնլէր տէ Ուզուն քէօփրիւ սթասիօնընա ուղրամամագտա էմր ալմըշլար տըր:

Ֆրանսա գօնսօլաթօսը Թէրճէմանը՝ էտիրնէ վալիսի պաշա հազրէթլէրինէ քէյֆիյէթին հագիգաթը հալինի իզահ իլէ, խօզարըտա ղէքրի սէպգաթ իթտիկի վէճհլէ պիր էսասըզ իսնէտէն ղուհուր իտէն միւչքիլաթըն հալլ ու պէրթարաֆ իտիլմէսի իչին էտիրնէյէ կիթմիշ տիր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս թէլէկրաֆխանէսիլէ Բէրաֆէթիյէ մուհառրիրլէր Բէյազիտ օլունան Թէլէկրաֆնամէ տըր:

Լօնտրա 7 փետր.

Լօրտլար մէճլիսինտէ Մարգի տը Սալիզպուրի հիւքիւմէթին Մըսըրտա իթթիխազ իթտիկի բօլիթիգա հագգընտա կէլէճէք սալը կիւնիւ պիր զէմմ ու Թէզեիֆ Թէքլիֆնամէսի արզ իտէճէկինի պէյան իթմիշ տիր:

Լօնտրա 7 փետր.

Միւսթէմլէքեաթ ուսուրը Նազըրը Գօնթ Տէրպի՝ տուն իհրան բիյասէթ իթտիկի Գէ—լ Լէյգէրը ճէմիյէթինին զիյաֆէթինտէ պիր նութգ իրատ իտէրէք, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին, Մըսըրտաքի իչգալը հազըր տախի պիր զայլթ ու իլհագա Թահվիլ իթմէք իսթէմէյէճէկինի պէյան իթմիշ տիր:

Ինկիլթէրրա Պանգասը սգօնթօսընը 100տէ 3 պուչուգա էնտիրմիշ տիր:

ՏԱՀԻԼԻՅԷ

Մուխպիրէտէ օգունտուղունա կէօրէ, Պապը Սէրասքէրիտէ նագլիյաթը ասքէրիյէ իչին պիր եէնի Թարիֆա Նիզամնամէսի Թանզիմ ու Թէրթիպ օլունմագտա իմիշ: Ազարիան Անտօն էֆէնտի հազրէթլէրի՝ իչպու Թարիֆանըն ճէտվէլին ֆիյաթլարընը Թային իթմէկի Թէրճօհտէ իթմիշ վէ ֆիյաթը մէզքիւրէյի գապուլ իթտիրմէյէ չալըշմագտա իմիշ:

—Մալիյէ Նէզարէթի միւսթէշարը Քէրէսթէճեան Պետրոս էֆէնտի՝ Թահվիլաթը Օսմանիյէնին իհրաճ միւպատէլէսի զըմընտա Բարիզ վէ Լօնտրայա Օսմանլը գօմիսէրի Թային օլունմուշ տըր: Մումայիլէյհ եագընտա մէզքիւր չէհրլէրէ աղիմէթ իտէճէք տիր:

—Ալէման կազէթալարընտա օգունտուղունա կէօրէ, Պէրլինտէ մուգիմ իթալիա սէֆիրի Մ. տը Լօնէյ՝ չէհրը մէզքիւրտէ մուգիմ սիւֆէրայէ իքրամէն պէօյլէ պիր պալօ վէրիպ, պունտա Ալէմանիա իմբէրաթօր խանէտանընա մէնսուպ բրէնս վէ բրէնսէսլէրտէն բէք չօղու վէ սաիր զատէկեան վէ պազը Ալէման վիւքէլասը տախի հազըր պուլունարագ, պու միւնասէպէթլէ սալթանաթը Սէնիյէ Պէրլին սէֆիրի Սաիտ բաշա հազրէթլէրի՝ Ալէմանիա ումուրը խարիճիյէ Նազըրը Գօնթ Հացֆէլտ վէ բրէնս Պիսմարքի կիւյէվի իլէ ուչանլը միւքեալէմէլէր իճրա իթմիշ տիր:

—Մէրզիֆօնլը պէյլէրինա կէօրէ, Խաշիւէ Խասասի Շահսինէ՝ Պալեան Սարգիս պէյին մէվճուտ էմլաքընը Թահթը Հանգէ ալմըշ տըր: Էմլաքը մէզքիւրէ 12 գըթա օլուպ, պունլար միյանընտա Պէյօղլունտա Աղաճամիսինտէ վագը վէ էսէնեպ Բուլվարըն Բալլաս մէգթէպի իթթիխազ օլունմուշ օլան պէօյլէ քեարկիր տախի մէվճուտ իմիշ:

—Իչէնտէ Գալաթասա Փէմէր աթընտա վէճու պուլունան 20տէն միւթէճավիզ Լէհլի մէքթէպլիլէր Քուլիզըն իհրագընը մուաֆիգ օլան խամ կէլինտա տօլայը մաղնունէն Թահթը Թէվգիֆէ ալընան մէքթէպը մէզքիւրըն խալի նամ հօճասը, պիր Լէհլի աչճը վէ գարըսը վէ տիկէր պիր Լէհլի պուլունմասը վէրիլմիշլէր տիր:

—Խասգէօյ Հարիգզէտէկեանը մէնֆաաթընա օլարագ Բուսիա սէֆարէթինտէ իճրա օլունաճագըն եազըլմըշ Թագըմ վիրան նամ մէնզարէ էվվէլքի կէճէ վուգուա կէլէրէք, 206 լիրա հասըլաթ վազը օլմուշ տըր:

Մէզլիւմ մէզպուր հարիգզէտէկեանը մէրգումէյէ Թէվզի օլունմագ ուզրէ Մ. Ֆէրնանտէզէ Թէսլիմ օլունաճագ տըր:

Շէհր Էմինէթինտէ միւթէշէքքիլ իանէ գօմիսիօնը Թարաֆընտան ճէմ օլունան իանէի հարիգզէտէկեանը մէրգումէյէ Թէվզի իչին Թէչէքքիւլ իտէն իքինճի գօմիսիօն՝ իքի կիւն զարֆընտա ... Թէվզի իտիլմիշ վէ գուսուրըն տախի Թէվզի իթմէքտէ պէրտէվամ իմիշ:

—Սէլանիք վէ Գօսօվա վիլայէթլէրի էհալիսինտէն օլուպ, զապթիյէ Թէվգիֆխանէսինտէ մէվգուֆ օլան 300 զատար Արնավուտըն տունքի բէնճշէնպէ կիւնի մաղհարը աֆվ Սէնիյէ օլտուզլարընտան, պունլարըն էմրը Թախլիյէսի իչին Շէհր Էմինի Մազհար բաշա վէ իսթինաֆ միւտտէիի ումումիսի Լաթիֆ պէյ էֆէնտի վէ Ալլիյէ միւֆէթթիշի Շէֆիգ պէյ էֆէնտի վէ Սթամպօլ բօլիս միւտիրի Ախեաս էֆէնտի հազարաթը հազըր օլարագ, Թարաֆլարընտան հիւքմը իրատէի Սէնիյէ մէրգումէնէ Թէպլիղ ու Թէպշիր պուլունմուշ վէ օնըն ուզէրինէ ճումլէսի Թարաֆընտան «Բատիշահըմ չօգ եաշա» տուասի վաճիպ իլէ էտասը իֆֆա օլունմուշ վէ պունտան ալէյհ քէնտիլէրի տախի հէման վաբօրա պինտիրիլէ Սէլանիք Թարիգի իլէ մէմլէքէթլէրինէ իզամ գըլընմըշ տըր:
(Ճ. Հավատիս)

Վ—թըն մալիւմաթընա կէօրէ իսէ, մէրգումլարտան սայրատա քէֆալէթ վէրէնլէրին հէման Թախլիյէի սէպիլլէրի վէ վէրէմէեէնլէրին Սէլանիքտէ քէֆալէթէ րապթը իրատէ պուլունմուշ տըր:

—Սօֆիատան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա նազարէն, Պուլկարիստան հիւքիւմէթի իւչ կազէթանըն մէմալիքինտէ իւրան իթմէյէ մէնիւ օլմուշ տըր: Պօնլար՝ Պօլ—ռի կազէթասընըն միւտիրի Մ. Իսքէնտէր իլէ Բուսիա Թէպաասընտան Մ. Կօլօվին վէ Մ. Բօբօվ օլուպ, տէրհալ Պուլկարիստանը Թէրք իթմէք էմրինի ալմըշ էյլէմիշլէր տիր:

Մալիւմ օլտըղը վէճհ իլէ Մ. Իսքէնտէր պունտան ազտէմ Տէրսաատէթտէ Բիւյիւկ Նամը իլէ պիր մէզաճ կազէթասը նէշր իթմիշ տիր:

ՊԱՀՐԻ ԲԱՇԱ

Տիւնքի Սթ—տ—լա պէր վէճհը աթի օգունմուշ տըր:

«Իչիտիլտիկինէ կէօրէ, Պահրի բաշա մատտէսինտէ Շուրայի-Տէվլէթ մուհաքէմաթ տաիրէսի Թարաֆընտան իթթիխազ օլունան ուսուլը մուհաքէմէյէ վէ խուսուսիյլէ տաիրէի մէզքիւրէ հէյէթը իթհամիյէսինին սուրէթը Թէչէքքիւլիւնէ տաիր պազը իթիրազաթ վուգուա կէլմիշ տիր:»

Սթ—տ—լըն իչպու Ֆըգրասը՝ Պահրի բաշանըն սէպիլի Թախլիյէ օլընտըղընա տաիր պիր իքի կիւնտէն պէրու պէյն էլ խալգ տէվէրան իտէն պիր րիվայէթտէն նէշէթ իթմիշ վէ հաթթա տունքի Մուխպիրէ տախի պու րիվայէթի զիքր իթմիշ իսէ տէ, պիզիմ ալտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, միւշարէլէյհ էլան Թահթը Թէվգիֆտէ տիր:

* *

Պահրի բաշանըն Թէվգիֆինտէն աշաղը Շուրայի Տէվլէթտէ վուգու պուլան պիր իսթինթագընտա տաիր կազէթալարըն պունտան էվվէլ եազտըղը պիր հավատիսի էնէ կազէթալար վասըթասըլէ Թէքզիպ իտէն Շուրայի Տէվլէթ մուհաքէմաթ տաիրէսի միւսթանտիգի Հիքմէթ պէյ իլէ անըն ամիրի օլան իսթինաֆ միւտտաիի ումումիսի Իզզէթ պէյ վէ էսէնէ Շուրայի Տէվլէթ մուհաքէմաթ տաիրէսի պիտայէթ չիւպէսի միւտտաիի ումումիսի Մէտանի էֆ. էվվէլքի կիւն էօղլէնտէն սօնրա էմրը Ալի միւճիպինճէ մէմուրիյէթլէրինտէն ազլ օլունմուշլար տըր:

ՌԷՍՄԻ

Տէրսաատէթտէ բազը ումուրը խայրիյէյէ սարֆ իտիլմէք ուզրէ էհալի Թարաֆընտան Թէրթիպ վէ նէշր իտիլմէքտէ պուլունան իանէ պիլէթլէրինին Թէհմինը մաքսատ իլէ Թարաֆը Թարաֆընտան պիլէթլէր նէշրի Թիյէ Նէզարէթը պէնհիյէսինտէն վուգու պուլան իչար ուզէրինէ Շուրայի Տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրէսինտէն գալէմէ ալընան մազպաթա մէճլիսը մախսուսը վիւքէլաճա լէտէլ միւթալաա, մէալինտէն միւսթէֆատ օլտուղու վէճհիլէ, իանէ պիլէթլէրինտէն հասըլ օլաճագ մէպալիղին ինչա վէ Թամիր իտիլէճէք գամրաթ (մէզարլար) մէսարիֆի իլէ միւթէնասիպ օլուպ օլմատըղընըն էվվէլ էմրտէ տաիրէի ահտէսինտէ Թէտգիգի պիլա բուխսաթ իանէ ճէմինտէ մէյլուզ օլան վէ նէզարէթը միւշարէլէյհաճա պէյան իտիլէն սուրէ իհթիմալաթըն մէնը վուգուընը մուճիպ օլաճաղընտան, մէնաֆիի ումումիյէյէ աիտ մուէսսէսաթը խայրիյէյէ սարֆ իտիլմէք ուզրէ պէյն էլէհալի իանէ պիլէթլէրի նէշրինէ տաիր Թէրթիպ վէ նէշր արզու օլունտուղու հալտէ ... մէճլիսին ... վէ հասըլ օլաճագ մէպալիղին մավազըլէյհինը Թէտգիգ օլունմագսըզըն իանէ պիլէթլէրի նէշրինէ ... քէֆիլ վէրիլմէսի լիւզումունա ... իրատէի Սէնիյէ չէրէֆսիւտուր պույուրուլմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պիր վագըթտան պէրու Թէրթիպաթըլըլա ուղրաշըլմագտա օլան վէ մունթազամ պիր սուրէթտէ իճրասընա չալըշըլան Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութիւնըն պալօսու: Տունքի աքշամ Պէյօղլունտա Թէաթրօի Ֆէլահատ իճրա օլունարագ զիւքիւր ու նիսաատէն պիր խայլի էհալի հազըր պուլունմուշ տըր:

Մէզքիւր Թէաթրօ՝ պիր սուրէթը նէֆիսէտէ Թէզյին իտիլմիշ օլուպ, չէնասըրտա այրըճա գօմիթէ ազասը պուլունան միւհթէրէմ գատընլարա հասըր ու Թախսիս իտիլէրէք, կէօրանիւշ խանըմլար իլէ տօնաթըլմըշ, իւզէրինէ ընկերութեան գուլապէ չէքիլմիշ էօրթիւ չէքիլմիշ վէ էօնտէքի չէպէքի բարմագլըղըն օրթասընտա մէվգի չիչէք պուքէթլէրի արասընտան վագթ վագթ էլէքթրիգ ըշըղը պարլատըլարագ, տիկէր էսվալէրտէ կազլարա զայէթլէ ֆաիգ պիր սուրէթտէ պալօյա պիր ըշըգլը ֆէվգալատէ վէրիլմէքտէ պուլունմուշ տըր:

Կէճէ սաաթ 4 $^1/_2$ տա պալօ գուշաթ օլունըպ, մասքէլէր պէյ տէր բէյ վիրուտ իթմիշ, վէ ազ վագըթտան պէօյլէ սալօն բազգաս վէ բազգասըլըլէ մալամալ օլարագ, յոճալարտա տա միւթէպէր ֆամիլեալար իշղալը բուս ճէմալ իթմէքտէ պուլունմուշ տըր:

Սաաթ 5տէ տանս գօմմանտասը վէրիլիպ, մուզիգա՝ պիրինճի վալցը Թէրէննիւմէ պաշ իտինճէ, տամա վէ գավալիէլէր քէմալը չէվգ ու խահիշլէ էքզէրիկէրինի տէրաղուշ իտէրէք իճրայը բազգա էյլէմիշլէր տիր:

Արասը չօգ կէչմէքսիզին, մէզքիւր պալօյը Թահթը հիմայէսինէ ալմազա հիմմէթ պույուրան Տէրսաատէթ Ֆրանսըզ սէֆիրինին զէվճէսի Մարքիզ տը Նօայլ իլէ սէֆիրը միւշարէլէյհ վէ քէրիմէի միւհթէրէմէլէրի՝ տախի պալօյը սէֆարէթխանէ մէմուրինի իլէ պէրապէր Թէչրիֆ իտէրէք, քէնտիլէրինէ Թախսիս իտիլմիշ օլան պէօյլէ լօճայա տուխուլ էյլէտիկլէրինտէ, մուզիգա Ֆրանսըզ մարշը օլան Մարսէյէզ նաղմէսինի Թէրէննիւմէ ... աչըգլըղը պալօ Թարաֆընտան Թէպրիք իթմիշ տիր:

Մուախխարէն Մատամ Մարքիզ տը Նօայլ իլէ զէվճ վէ քէրիմէսի չէնայը Թէչրիֆ իլէ, օրատա գօմիթէ ազասը միւհթէրէմ գատընլարա վիզիթա վէրմիշլէր, վէ քէմալը իզզ ու իհթիրամլա գապուլ օլունուպ, հէպսի իլէ այրը այրը միւքեալէմէ վէ պէյանը մէմնունիյէթ իթթիքտէն սօնրա, էնինէ լօճալարընա ավտէթ իթմիշլէր, վէ պիր միւտտէթ տահա սէյր ու Թէֆէրրիւճ իլէ սաաթ 6 պուչուգ բատատէլէրինտէ պալօտան միւֆարէգաթ էյլէմիշլէր տիր:

Իչպու պալօտա կէրէք միլլէթիմիզտէն վէ կէրէք էճանիպտէն պիր խայլի միւթէպէր ֆամիլեալար հազըր պուլունուպ, պունլարտան պազըլարը տախի չէնատաքի գօմիթէ գատընլարընա վիզիթալար վէրէրէք, նիսվանը մումաիլէյհիմա Թարաֆընտան լազըմ օլան հիւրմէթ ու Թազիմլէ գապուլ օլընմըշլար տըր:

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը վէճհլէ բազգալար սաաթա զատար տէվամ իթմիշ, քէմալը հուզուր ու իսթիրահաթլա իճրայը զէվգ ու սէֆա իտիլմիշ, վէ մէչհուտ օլան ինթիզամտան հէր քէս մէմնուն օլարագ չաֆագլա պէրապէր պալօյա վէտա իթմիշ տիր:

—

Պէյօղլունտա Բանկալթըտէ վագը էրմէնի Գաթօլիք Մ. Ցակօբ խասթախանէսի մէնֆաաթընա օլարագ 15 կիւնէ զատար խասսաի օրտուի Հիւմայուն միւչիրի Բէուֆ բաշա հազրէթլէրինին Թահթը հիմայէսինտէ պիր պալօ վէրիլէճէկի իչիտիլմիշ տիր:

—

Ցնտէս. խորհուրդ՝ բախթախթըն պիրինիմէ Թազ. խորհուրդլարընա պիր չըլգրաքան իրսալ իլէ, 1883—84 պիւտժէլէրինի պէրայի Թաստիգ Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրմէլէրինի Թէնպիհ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր:

—

Մաքէմանիւթ իշթիրակլիլար կէօրէ, Հ—յ—ի կազէթասը քէնտի էվվէլքի հիւքմ ու ֆիյաթըլըղա եազընտա էհնիլտէն նէշր օլունմազա պաշլայաճագ տըր:

—

ՄԷՀԱՔԻՄ

Պու սէրլէվհա իլէ միլլէթիմիզ տավա վէքիլլէրինտէն Միհրան Պեզրճեան էֆէնտի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն աթիտէքի պէնտին տէրճինէ միւսարաաթ իտէրիզ.

Սալէֆինտէ խաչամագտա պուլունտուղումուզ միլքիմիզին թէրագգըյաթ վէ մէնաֆիինէ տաիր օլան մէվատտ հագգընտա սէօզ սէօյլէմէք սըրասը կէլտիքճէ, էրպապը տըգգաթ պունտան գաչընմայարագ միւճէրրէտ ալէագատար օլտուղու վազիֆէսի իգթիզասընճա, սէօյլէյէճէք սէօզինի վասըթաի մաթպուաթլա իլան վէ պէյան, վէ օլ պապտէ մէրճիինին նազարը տիգգաթինը տավէթէ գըյամ իտէր գաիտէի քիւլլիյէսինէ թէվֆիգան, աճիզլէրի տախի վագթը իլէ նիւմայանէտէ գըրաաթ պույուրուլան Խաթթը Հիւմայունուն վէ տահա տօղրուսու Տէսթուրը ալէմեան օլան Թանզիմաթ Թարիխինին էպէյիճէ ատըմ ալմըշ օլտուղընը կէօրտիւքճէ, մէհաքիմ հագգընտա սէօզ սէօյլէմէնին սըրասը կէլմիշ օլտուղընը ֆարգ վէ հըսս իտէրէք, օլ պապտէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք իսթէրիմ:

Մալիւմ տըր քի, հէր գանունը պիր չէյին հիւքմը թէէսիսինտէ սատէ վէ սիւպիւքպար օլուպ, թէտրիճէն ինթիյաճաթը արթաճաղը կիպի, մէհաքիմին տախի զէմանը թէչքիլինտէ սատէ պիր հալտէ օլուպ, կիտտիքճէ ինթիյաճաթը արթմըշ վէ արթտըգճա հասպըլ զէման ալ չօգ չարէսինէ պագըլմըշ իսէ տէ, վագթ ու զէմանը իլէ գանուն վէ հուգուգ մէքթէպլէրի օլմատըղը ճիհէթլէ լայըգը հաքիմլէր եէթիշտիրիլէմէմիշ վէ անճագ սըրֆ ամէլիյաթլա իքթիֆա իտիլմիշ օլտուղընտան, իսթիգպալ իչին բէք տէ մունթազամ մահքէմէլէր հազըր իտիլէմէմիշ տիր:

Զիրա մը իտարէի մէհաքիմ հաքիմլէրին էհլինտէ պուլունմասը ումուրը թապիիյէտէն օլմաղլա, [illegible] վէ իշլէրին միհվէրը լայըգընտա ճէրէյան իթմէսի խուսուսը էվվէլ էմրտէ գանունչինաս վէ իշկիւզար հաքիմլէրին վիճտանընա, վէ անլէրին մէնչէի զուհուրլարը տախի միւքէմմէլ հուգուգ մէքթէպլէրինին թէէսիսի խուսուսունա մէնուտ վէ միւթէվագգըֆ տըր, վէ իշթէ պու սէպէպ վէ հիքմէթէ մէպնի տիր քի, վէլինիմէթը պիմիննէթիմիզ Բատիշահը մէարիֆպէրվէր Ապտիւլ Համիտ խանը Սանի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի ճիւլուսը մէյմէնէթ մէնուսը Հիւմայունլարընտան պէրի, նազարը Շահանէլէրինի օ նօգթաի միւհիմմէ իւզէրինէ չէվիրէրէք, պիհագգըն մէքթէպլէր եէթիշտիրմէք իչին բուլ ու չէպ սայ ու իգտամ պույուրմագտա օլտուգլարը ուլուլը իֆթիխարըլա մէյճուտ վէ նիւմայան տըր:

Մա մաֆիհ մէքթէպլէրին վէրէճէյի մախսուլա տէկին, մէհաքիմին հալլըրէնին աճվալը թէէսիւֆ իշթիմալի ըսլահընը պիր թարաֆա պըրագմագ տա նէֆս իլ էմրէ մուվաֆըգ օլմայաճաղը կիպի, հէր պիր իտարէլէրի թէպաալարընըն րէֆահ վէ սաատէթի արզուսինտէ պուլունան մագսէտը Բատիշահիյէ տախի մուղայիր տիր:

Մէհաքիմ քի մէսալիհի ամմէյի րույէթ վէ ֆասլա պիր մագամը մախսուս տըր. մէհաքիմ քի էվրագը միւսթէտիյաթ վէ մէթալիպաթը նասը խըֆզ ու տարա պիր մէմէնը մաարուֆ տըր. վէ էլհասըլ մէհաքիմ քի ատալէթ վէ հագգանիյէթը մէքթումէսի ըղհար ու իֆշայէ պիր վասըթաի մուգատտէսէ տիր, պինաէն ալէյհ անըն հալը հազըրտէ պըրագըլմասը գաթան ճայիզ տէյիլ տիր:

Հէր հանկը պիր չէյին իճրասընա մախսուս օլան պինանըն հալ ու վազիյէթի՝ օ չէյին տէրէճէի մահիյէթ վէ էհէմմիյէթինէ միւթէնասիպ օլմասը չարթ վէ էլզէմ օլուպ. խօգսա օ չէյ հագգընտա պէքլէնիլէն հասիյէթ վէ իթիպարըն տէրէճէսի էնզարը ամմէտէ տուն վէ զայիֆ պիր հալէ տիւշէրէք, մէմուլ օլունան սէմէրէ վէ ֆաիտէնին զայի օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր:

Մահքէմէլէրին ըսլահընա թէշէպպիւս օլունաճաղընտա, էվվէլա նէրտիպանլարտան պաշլայըպ, տիվանխանէ վէ միւհթաճը թէրմիմ օլան օտալար վէ ապտէսխանէլէրէ գատար թամիր վէ թաթհիր իտիլմէլի տիր. վէ մահքէմէլէրին պուրնու տիպինտէ պուլունուպ վէգար վէ թէմքինինի իխլալ իտէն պիր թագըմ սաթըճըլար գալտըրըլարագ, մէ- [illegible] տըր. վէլ հասըլ բէսէնտէ ումումի ճալիպ սուրէթտէ ըսլահ իտիլմէլի տիր:

Տէվայիրը մէհաքիմին չէքլ ու սուրէթինի հիւսնիւ պիր հալէ գօյաճագ թամիրաթ վէ թէֆրիշաթ բէք պէօյիւք քիւլֆէթ վէ մէսարիֆաթա միւհթաճ տէյիլ տիր, զիրա էպնիյէի պէյթիյէ կիպի պիր թագըմ թէզեինաթ վէ մէֆրուշաթը զարուրէթ լիւզումը եօգ տըր:

Իշթէ պէր վէճհը մաարուզ թամիրաթ վէ թաթհիրաթ իճրա գըլընտըգտան վէ տէվայիրը մէհաքիմին հագիգաթէն պիր սուրէթը մէմտուհայա գօնուլմուշ օլտուղու կէօրիւլտիւքտէն սօնրա, սըրա իշ կէօրմէք վէ իշ չըգարմագ մէսէլէսինէ կէլմիշ օլտուղը անլաշըլըր:

Շիւպհէսիզ տըր քի մահքէմէլէրտէ իշ կէօրմէք իչին հաքիմ, ագա, քեթեպէ վէ խատէմէ լազըմ օլտուղը կիպի, պունլարը իշլէրինտէ մուվաֆըգ վէ միւտավիմ կէօրէպիլմէք իչին տախի քէնտիլէրինէ քեաֆի վէ մունթազամ մաաշլար վէրիլմէք լազըմ տըր. զիրա քեաֆի վէ զայիրը մունթազամ մաաշլարը օլան մահքէմէլէրտէն մունթազամ իշ պէքլէմէք, միւքէմմէլ պիր իսլիմ մէֆգուտ օլան պիր մաքինատէն, միւքէմմէլ պիր գուվվէթ պէքլէմէք տիմէք օլտուղու կիպի, էօյլէ պիր մաքինանըն թամիր վէ իքմալը էսէր իսթիթիւ պըրագմագ տախի, վէքմէքտէ օլտուղու ճիհէթի պիր գուվվէթի մահվ էյլէմէք տէմէք տիր:

Վագըա մահքէմէլէրէ էվրագ վէ մուհզիր օտալարընա պագըլաճագ օլուր իսէ, հաքիմ, ագա, քեթեպէ վէ խատէմէ վար օլտուղը վէ պունլար պիրէր իշ իլէ մէշղուլ պուլունտուղը կէօրիւնիւր իսէ տէ, չըգան իշլէր իլէ գալան իշլէր խուսուսը իլէ մահքէմէի թէմիզի հիսապ օլունուր իսէ, պիթէն վէ չըգան իշլէրին հիչ մէսապէսինտէ օլտուղը անլաշըլըր:

Քեաֆի վէ մունթազամ մաաշը օլան հանկի պիր իտարէ հէյէթինին միւքէլլէֆ օլտուղը վազիֆէսինի թէմամը թէմամընա իֆա իտէմէտիքլէրի վէ մէպուրի օլտուղը կիպի, պունըն աքսի օլան պիր իտարէնին վազիֆէտէ գուսուր իտէճէյի տախի էմրը զարուրի տիր:

Ինթիզամսըզլըղը մէնզիլէսինտէ օլան զարուրէթին տէֆ ու րէֆինտէ իսէ իֆայի հիւսնիւ վազիֆէ իթմէք, էանի վագթը իլէ ինզար չըգարըլմագ, մուհաքէմէ իթմէք, գարար վէրմէք, (ալէլ խուսուս մահքէմէի թէմիզտէ) [illegible] վէ իլամլար թէպլիղ էյլէմէք չէվգ ու զայրէթի թավէթ իտէճէյինտէն, վէ հիյնի սէպավէթլէրինտէն պէրի հիւքիւմէթ գաբուլարընտա ալըշմըշ վէ պէօյլէմիւշ օլան մէմուրին էֆէնտիլէր, մէմուրիյէթլէրինի թէրք իլէ տիկէր պիր իշէ սիւլիւք իթմէյէճէքլէրինտէն, հէր նէ օլուր իսէ տէ օլսուն քեաֆի վէ մունթազամ մաաշլար վէրիլմէք չարէսինէ պագըլմասը էհէմ վէ էլզէմ տիր:

Պագը վիլայաթըն հասըլաթը, մէմուրինին մաաշաթընա թախսիս պույուրուլաճաղը կէչէնլէրտէ կազէթալարտա կէօրիւլմիւշ իտի. լաքին շիմտիյէ գատար հիչ պիր չէյ իտիլմէտի. հալպու քի պիր իտարէնին հասըլաթընը տիկէր պիր իտարէյէ հասր վէ թախսիս իթմէքտէ, միւլք վէ տէվլէթճէ հիչ պիր ֆայտէ վէ մուհասսէնաթ օլմատըղը չէօյլէ տուրսուն, պէլքի պիր գաթ տահա միւշքիլաթ վէ մազարրաթ վար տըր. ֆէննի ուսուլը իտարէյէ մութապըգ օլմագ իչին հէր պիր իտարէնին մաաշաթը այնը օ իտարէնին վարիտաթընտան վէրիլմէք լազըմ տըր:

Պու եօլտա մաաշաթը պիր սուրէթը մունթազամատա վէրէպիլմէք իչին, էվվէլա մէհաքիմին նէ միգտար հասըլաթը օլտուղու պիլինմէլի տիր, չիւնքի ղայրը օլապիլիր քի մէսարիֆաթ հասըլաթընտան զիյատէ օլմուշ օլսուն. պու հալտէ մէսարիֆաթ գարշըլանամայաճաղընտան, էվվէլ էմրտէ հէր իքիսինին վէզն ու հիսապ իտիլմէսի լազըմ տըր:

Էզճիւմլէ մէհաքիմին շիմտիքի հալինտէ օլան վարիտաթը մէսարիֆաթընը տէֆէ ատէմը քիֆայէթի զաննընտա պուլունմագ խաթա օլաճաղը միսիլլու, մէհաքիմտէն իշլէր վագթ ու զէմանը իլէ չըգմայա պաշլատըղընտա տախի, վարիտաթ թապիի պիր գաթ տահա արթաճաղընտան, օ հալտէ հասըլաթըն գաթ պէ գաթ ֆազլա չըգաճաղը էմրը պէտիհի տիր:

Նիւմունէ վէ թէճրիւպէ օլմագ իչին, մէհաքիմին քեթեպէ վէ խատէմէ գըսմընճա պազը ըսլահաթ իտիլսին վէ պիր էյեամ պիլճիւմլէ մէմուրինի մէհաքիմին մաաշլարը մահ պէ մահ սուրէթը մունթազամէտէ վէրիլսին, օ վագթ կէրէք սիյասի վէ կէրէք մատտի տէվլէթճէ նէ տէրէճէ մէնֆաաթ վէ մուհասսէնաթ հասըլ օլաճաղը կէօրիւլիւր. մէսէլա կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ իտիլէն պիր թագըմ սուի իսթիմալաթ վէ իխթիլասաթըն էօնիւ ալընըր. իշլէր [illegible] հասըլը մէսալիհ կիտիպ կէլմէք քիւլֆէթինտէն գուրթուլուր վէ մէհաքիմէ օլան էմնիյէթը գալպլէրի պիր գաթ տահա թէէյյուտ վէ թէճէտտիւտ իտէրէք իշլէր, վէ պինաէն ալէյհ հասըլաթ չօղալըր, վէ ախզու իթալար աչըլըր. օ վագըթ հէր քէսին էհիւզիւնտէ խայր վէ թէպէսսիւմ ալամէթլէրի կէօրիւնմէյէ պաշլար:

Մէհաքիմին ըսլահաթընտա վէ մաաշաթըն պիր սուրէթը մունթազամատա վէրիլմէսինտէ պու գատար ֆէվայիտ օլտուղու վէ Բատիշահըմըզ վէլինիմէթիմիզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին հէր պիր նիյէթի Շահանէլէրի պիլճիւմլէ թէպաա վէ զիրտէսթանլէրինին սաատէթ վէ հիւսնիւ հալլէրինէ մաթուֆ վէ միւքէլլէֆ ֆիլմամ հազարաթընըն իգտամաթ միւթէվալիյէլէրի տախի օ նօգթայա միւնհասըր պուլունտուղը հալտէ, արթըգ հիչ պիր տագիգա ֆէվթ իտիլմէյէրէք մէհաքիմին թամիր վէ ըսլահը չարէսինէ պագըլմասը լիւզումու տէրքեար վէ աշիքեար տըր:

Հէր պիր իտարէնին ըսլահը մատտէսի միւճէրրէտ նազըրընա մուհավվէլ օլուպ, հէր պիր նազըր օ իտարէնին հիւսնիւ հալ վէ թէմշիյէթի վազիֆէսի իլէ միւքէլլէֆ պուլունտուղու վէ հէնկեամը նէզարէթլէրինտէ պիր էսէրը մէմտուհ պըրագարագ, խալէֆլէրինէ պիր նիւմունէի հասէնէ պըրագմագ իսթէմէսի լիւզումընա պագըլըրսա, հէր քէսին ըսլահաթը մէզքիւրէյէ, ատիլէ իգտամաթը քէսիրէսի միւսէլլէմ օլան տէվլէթլու Ատլիյէ Նազըրը Ասըմ պաշա հազրէթլէրինտէն պէքլէմէյէ հագգը օլուր, վէ պու հագգը նազըրը միւշարիլէյհին տախի թէսլիմ վէ թաստիգ պույուրաճագլարը միւսթաղնի իսէ տէ, ըսլահաթը մէզքիւրէ իճրասը էսպապընըն իսթիհզարը տախի, տիրայէթ վէ սատագաթլարը մալիւմ օլան տէվլէթլու ֆէխամէթլու Սատրազամ Սայիտ պաշա հազրէթլէրինին հիմէմաթը ճէլիլէլէրինէ միւթէվագգըֆ պուլունտուղու ղայրը միւնքէր տըր:

Պինաէն ալէյհ կէրէք նազըրը վէ կէրէք սատրը միւշարիլէյհիմատան, բէք եագըն վագըթտա ըսլահաթը մէզքիւրէ իճրասընա թէշէպպիւս օլունտուղը կէօրիւլէճէյի թէմէննիսիլէ խաթմը քէլամ իտէրիմ:

Տավա վէքիլլէրինտէն
Միհրան Պեզրճեան

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻԶՄԻՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Իզմիր թարաֆընտան Միլլէթ մէճլիսը ումումիյէսինտէ Երեսփոխան պուլունան Պապի Պապօեան էֆէնտինին՝ մահալլը մէզքիւր Գաւառ. Երեսփ. Ժողովը թարաֆընտան ազլ ու իխրաճ իտիլիպ եէրինէ Ապրօ Սահակ էֆէնտինին երեսփոխան ինթիխապ օլունտուղընը, վէ րաբօրթօսը Բաթրիգխանէյէ միւրուտ իթտիկինի, վէ ֆագաթ պէօյլէ պիր գարար Սահմանադրութիւն ահքեամընա մուղայիր օլտուղընտան, պունըն գապուլ օլունամայաճաղը ճէվապէն Ազգ. Կեդր. Վարչութիւն թարաֆընտան Իզմիրէ եազըլտըղընը պունտան ագտէմ կաղէթամըզտա իլան իթմիշ իտիք:

Պունըն իւզէրինէ Իզմիր Գաւառ. Ժողովը թարաֆընտան մէզքիւր ճէվապա ճէվապ օլարագ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինէ տիկէր պիր թահրիրաթ կէօնտէրիլմիշ վէ պունըն պիր սուրէթի տէ թարաֆըմըզա կէօնտէրիլմիշ օլտուղունտան, պէր վէճհը ատի այնէն տէրճ օլունուր.

Ամենապատիւ Սրբազան Հայր.

Ձեր Սրբազնութեան 1883 դեկտեմ. 31 թիւ և 423 համար գրութիւնն, ըստ յանձնարարութեան Ձեր՝ տեղւոյս Գաւառ. Ժողովոյ ուշադրութեան յանձնեցի. և որոյ պատասխանագրի պատճէն ներկայիւս կը հաղորդեմ Ձեր Սրբազնութեան.

Պատճէն

Առ Գեր. Տ. Մ[illegible] Սրբազան Արքեպիսկոպոս Մուրատեան, բարեխնամ Առաջնորդ Զմիւռնիոյ.

Գեր. Սրբազան Հայր.

«Զմիւռնիոյ վիճակին Գաւառ. Ժողովն իւր 45. Նստին մէջ նկատողութեան առաւ Ամեն. Ներսէս Սրբազանին կողմէ 31 դեկտ. 1883 թուականաւ և 423 համարաւ առ Ձերդ Սրբազնութիւն յղուած պաշտօնագիրը, որմէ իմաց կը տրուի մեզ թէ՝ Կեդր. Ազգ. Ժողովն անընդունելի կը նկատէ Գաւառ. Ժողովոյս այն որոշումը, որուն համեմատ Մեծ. Պապի Պապօեան արձակուած է իր երեսփոխանական պաշտօնէն.

«Վիճակիս Գաւառ. Ժողովն այն անակնկալելի տնօրինութեան օրինական սկզբանց պատճառները և բացատրութիւնները խորհրդածութեան և լուրջ վիճաբանութեան մը մաղէն անցունելէն և Սահմանադրութեան 69. և 70. յօդուածներուն թէ՝ տառական և թէ՝ իմաստասիրական ոգին նկատողութեան առնելէն ետք չկրցաւ Կեդր. Ազգ. Ժողովոյ հետ համաձայն գտնուիլ, և

«Նկատելով թէ Սահմանադրութեան մէջ չկայ յօդուած մը՝ որմէ Գաւառ. ընդհանուր Ժողով մ՛արգիլուի իր ընտրած երեսփոխանը հրաժարեցնելու՝ երբ դադրի անոր վրայ վստահութիւն ունենալ է.

«Նկատելով թէ՝ վիճակի մը կողմէ ընտրուած երեսփոխան մը որքան ալ ընդհանուր Ազգին երեսփոխանը նկատուի, իր երեսփոխանական աթոռը կը պարտաւորի միմիայն զինքը ընտրող և այս աթոռը իրեն շնորհող գաւառին և չէ թէ Կեդր. Ազգ. Ժողովին, և հետևաբար կը պարտաւորի նաև ոչ միայն ընդհանրապէս Ազգին՝ այլ նաև մասնաւորապէս զինքն ընտրող վիճակին

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸՋ

(ՄԷՕՍԻԷՕ) ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

Թ.

ՊԻՃԱՐԷ ԼԻՍԻԼ

(1937 Նիւմերօտան տէվամ)

—Պէն սապահ էրքէն չըգաճաղըմ, տէյմիշ իտի Ժան Րընօ, կիտիպ չիֆթլիքտէն պիր քիւֆէ եէյէճէք ալաճաղըմ, պիրլիքտէ թամամ իտէճէյիզ:

Պիչարէ գատընըն սօլմուշ տուտագլարը իւզէրինտէ թաթլը պիր թէպէսսիւմին կէօրիւնիւպ ղայպ օլմասը պիր օլտու:

—Եարըն պէնի պիւսպիւթիւն սաքին կէօրէճէքսինիզ, տէտի Լիւսիլ. պունա վատ իթտիկինիզ պէօյլէ սէվինճէ հազըրլանաճաղըմ. լաքին պիր գաչ սաաթ րահաթ իտուպ քէնտիմի թօբլամալըյըմ:

Պատէհու Լիւսիլ էլինի Րընօյա ուզաթըպ իլավէթէն տէտի.

—Եարըն կէօրիւշէլիմ, Ժան Րընօ, եարըն կէօրիւշէլիմ:

Պունը տիյէրէք պիրպիրինտէն այըրըլտըլար:

Ժան Րընօ րուպալարըյլա չօճուգըն եաթաղը իւզէրինէ աթըլտը:

Պիչարէ Լիւսիլ՝ օտասընըն օրթասընտա տիզ չէօքիւպ պաշընը էօնիւնէ ասարագ վէ էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ տուա իթտի:

Ժ.

ՃԱՍՈՒՍ ԳԸՋ

Սապահ ալաֆրանկա սաաթ պիրտէ, Ժան Րընօ տէրին պիր ույգուտա պուլունուպ, Լիւսիլ տէ գանտիլի հէնուզ սէօնտիւրմիշ իտի: Լաքին մէրգումէ գատըն՝ Ժան Րընօ կիպի րուպալարընը չըգարմագսըզըն եաթաղըն իւզէրինէ աթըլտըղը էսնատէ, կէճէնին հավասընը ալմագ արզու իտէրէք, բէնճէրէյի աչըպ գանատլարը եօթէյէ իթթիվէրտի:

Լիւսիլ՝ ուզուն ուզուն նէֆէս ալմագա վէ քեաինաթը սէյր ու թէմաշա իթմէյէ պաշլայըպ, թաթլը պիր րույայէ տալըպ վէ բէյտէրբէյ պիր նէվի հայրէթ ու խայալաթէ տիւչար օլտու: Լիւսիլ էպէյիճէ վագթ պու հալտէ գալտը:

Պիր տէ նակէհան պիր այագ սէսի իշիտիլիպ, օրթալըղըն սիւքիւթ ու սիւքիւնէթի պօզուլընճա, Լիւսիլ պիրտէն պիրէ պիր հըզ իլէ կէրի աթըլտը. լաքին գօրգաճագ պիր չէյի օլմատըղընը անըտէ խաթըրընա կէթիրէրէք, եինէ բէնճէրէյէ եագլաշըպ գուլագ գապարթըտը.

Լիւսիլ տահա եագըն եինէ այագ սէսինի իշիտիպ, պատէհու իշպու այագ սէսի քէսիլէրէք, պիր բըսըլթը իշիտիլմէյէ պաշլատըգտա, մէրգումէ գատըն «կէճէնին պու վագթընտէ աճապա քի՞մ օլապիլիր» տիյէ քէնտի քէնտինէ սիւվալ իտուպ, իշէրիսինտէն տէ «Բարիզլիլէր տիր» տէյու պիր ճէվապ ալտը:

Լիւսիլ անլատը քի պու իքի կէճէ սէրսէրիլէրի՝ կէլմիշ պաղչէնին էթրաֆընտաքի եիւքսէք վէ սըգ չիթին արգասընտա տուրմուշլար իտի: Լաքին սահիհէն պունլար Բարիզլիլէ՞ր մի իտի աճապա: Ֆագաթ հէր նէ տէ օլսա, Լիւսիլտէն պիր գաչ ատըմ եօթէտէ պիրպիրիյլէ գօնուշան օ իքի էշխաս՝ չօպանըն էվինտէ պիրի պուլունտուղընը էլպէթթէ պիլմէզլէր իտի:

Լիւսիլ պունտան էվվէլ պիր քէրրէ տահա պու իքի խըրսըզլարըն միւքեալէմէսինի իշիթմիշ օլտուղընտան, պունլարըն նէյէր եափմագա միւզաքէրէ իթմիշ օլտուգլարընը պիլիր իտի:

—Էկէր օնլար իսէլէր, տէտի Լիւսիլ քէնտի քէնտինէ, շիւպհէսիզ եէնի պիր ֆէսատ գուրմագտա օլմալը տըրլար:

Լաքին չիթին արգասընտա օթուրմըշ օլտուգլարը միւհթէմիլ օլան օ իքի շախս ալչագ պիր սէս իլէ գօնուշմագտա օլտուգլարընտան, Լիւսիլ հիչ օլմազսա պիր գաչ քէլիմէ անլամաղա չօգ ճահտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, հիչ պիր չէյ իշիտէմէյօր իտի:

Լիւսիլ պիր արա բէնճէրէտէն պաղչէյէ աթլամագ նիյէթինտէ պուլունտու իսէ տէ, մէզքիւր բէնճէրէ եէրտէն իքի մէթրօ գատար եիւքսէք օլտուղընտան, սէս չըգարմագսըզըն եէրէ աթլայապիլմէսի միւմքինսիզ օլմաղլա, ճիւզի պիր սէս չըգարտըգտա, էշխասը մէրգումէնին գաչաճագլարը տէրքեար պուլունմագտա, վէ Լիւսիլ իսէ պունը հիչ իսթէմէմէքտէ իտի:

Օտա գիֆիր կիպի գարանլըգ իտի իսէ տէ, Լիւսիլ մէզքիւր օտայը չօգտան պէրու թանըմագտա օլուպ, գարուսընըն նէ թարաֆտա օլտուղընը պիլտիքինտէն, գարույը չաբուգ պուլտու վէ իւզէրինտէ պուլունան անախթարը ուսուլճաճըգ չէվիրիպ գարույը արալըգ իթտի վէ օ արալըգտան սիւզիւլիւպ պաղչէյէ էնտի:

Իքի սէրսէրիլէր իսէ պիրի քէնտիլէրինի կէօզէթմէքտէ օլտուղընը խաթըր ու խայալլէրինտէն պիլէ կէչիրմէտիքլէրինտէն, հիչ պիր չէյ իշիթմէմիշլէր իտի:

Լիւսիլ՝ նէֆէսինի թութարագ վէ եէրէ ուսուլ ուսուլ պասարագ աղըր աղըր իլէրիյէ տօղրու կիթտի, վէ չիթին եանընա վարընճա օթըն իչինտէ կէօմիւլտիւ եաթտը:

Կէճէ սաաթ օն պիր րատտէլէրինտէ Ժան Րընօ՝ Սալլէօզ ըրմաղընըն քէնարընտա եաթըպ Մէրլէն տէկիրմէնինին խօրթլաղըն չըգմասընա պէքլէմէքտէ, վէ չիֆթլիքտէ տէ հէր քէս ույգուտա իքէն, կիւզէլ Ֆրանսուանըն ճասուսը Ժէրթրիւտ նամ գըզ՝ օտասընտան չըգըպ, Ֆրանսուա իլէ կէօրիւշէճէքի մահալլէ գօշմուշ կիթմիշ իտի:

Ֆրանսուա Բարիզլի՝ էպէյիճէ պէքլէմիշ օլտուղընտան, ճանը սըգըլարագ սէրթ պիր թարզտա սիւվալ իթտի.

—Նի՛չին պէօյլէ կէճ կէլտին:

—Գապահաթ պէնիմ տէյիլ, ճէվապ վէրտի Ժէրթրիւտ, սաաթ օնտա եաթտըլար:

—Ա՛, օ պաշգա: Սէօյլէնտա ֆէվգէլատէ պիր չէ՛յ մի օլտու:

—Խա՛յր: Լաքին եէնի հավատիս վար:

—Սէօյլէ, չաբուգ սէօյլէ:

—Գազինօտ էվվէլա նէ՛յին հէր քէս կէճէ եաթտը. եարըն Մ. Բիէր Եօրէթոր օլտուղընտան, թամամիլէ սօնրա էֆէնտի՝ մահալլէտէն չարպա չըգարըր թըլպ, ուֆագ պիր չէնլիք եափար իթտիրտի:

—Մ. Րուժիայա իթթամէն, տէտի Ֆրանսուա աճայիպ պիր սէսլէ իլէ:

—Մասամազըլ տէ Թիւրքի սէօյլէտի:

Բարիզլի՝ տուտագլարընըն ուճունա պիր թէպէսսիւմ կէօստէրէրէք, պիր նէվի հիտտէթ ու ղազապլա տէտի.

(Տէվամ)

չահերը պաշտպանելու և այս պարտաւորութենէ արտադրուող պատասխանատուութեան ներքև գտնուելու ·

«Նկատելով թէ՝ գաւառներէն և Կ· Պոլսոյ թաղերէն ընտրուած երեսփոխանաց հինգերորդ մասը երկու տարին անգամ մը փոխել և նորոգել հարկ է ըստ Սահմանադրութեան, և թէ՝ կեդրոնի Ազգ· Ժողովն իւր Երկրորդ տասնամեայ շրջանը լրացուցած և երրորդը մտած է առանց իւր անդամոց մէկ հինգերորդ մասը 2 տարին անգամ մը փոխելու և նորոգելու, կանոնազանցութիւն՝ որուն շնորհիւ միայն գաւառիս վաղեմի երեսփոխանը կրցած է պաշտօն վարել, մինչև 1883 Նոյեմ· 23, և որուն պատճառաւ գաւառիս ընդհանուր ժողովն որ «ազգային գործոց համար արդարասիրութեամբը, ուղղութեամբը և ազգասիրութեամբը» իւր յարգը և համարումը վայելող երեսփոխան մը ընտրելու իրաւունքէն զրկուած է ·

«Նկատելով թէ՝ այժմեայ Ազգ· Ժողովն Սահմանադրութեան 69· յօդուածին կիրառութիւնը անտես ընելով իր հաւաքական և մէն մի երեսփոխանին անհատական պաշտօնավարութեան չէ թէ տասնամեայ՝ այլ յաւիտենական շրջան մը տուած է և այսպէս մնացած իր ամեն ընտրողաց իրաւունքը, որ է՝ Ազգին այժմեայ յառաջադիմութեան, և 70· յօդուածի տրամադրութեան պահանջմանց համապատասխանող նոր երեսփոխաններ ընտրել·

«Նկատելով թէ՝ Մեծ· Պապէ Պապօեանի երեսփոխանութենէ արձակման խնդիրը չէ թէ միջադէպ մ'է, ինչպէս կարծուեր է պաշտօնագրին մէջ, այլ ամբողջ գաւառ մը Հայոց օրինաւոր ներկայացուցիչներուն կողմէն համաձայն հաւանութեամբ և անդառնալի կերպով տրուած որոշում մի՝ որ վիճակիս ընդհանուր շահուց կը պատկանի·

«Նկատելով թէ՝ այս որոշումը հետևանք է Գաւառական Ժողովոյ մէջ տրուած անվստահութեան քուէի մը, որուն պատճառները յայտնել խոհեմութիւն չենք համարիր, քանի որ անոնց յայտնութիւնը կրնայ անախորժ հետևութիւններ ունենալ վիճակիս վաղեմի երեսփոխանին նըկատմամբ·

«Նկատելով թէ՝ Ազգային Ժողովոյ Ատենական կանոնագրութիւնն անոր ներքին բարեկարգութեան, ժողովականաց կազմակերպութեան և վիճաբանութեանց օրինաւորութեան կը վերաբերի միայն, և չէ թէ Գաւառ· Ժողովին իրաւանց, և վստահ ըլլալով թէ Ազգ· Ընդհ· Ժողովն իր արդարասիրութեան և խաղաղասիրութեան հաւաստիքը պիտի տայ, ոչ ևս վարանելով գործադրելու այս արդար և օրինաւոր որոշումը,

«Զմիւռնիոյ Գաւառ· Ժողովը նախ կ'խնդրէ Ձեր Սրբազնութենէ որ հաճիք ծանուցանելու ձեռնհաս իշխանութեան թէ՝ Պ· Պապէ Պապօեան 1883 Նոյմ· 23էն ի վեր դադրած է վիճակիս երեսփոխանն ըլլալէ, և թէ՝ եթէ Ազգ· Ժողովը շարունակէ նկատել զնա իբր երեսփոխան ըստ Սահմանադրութեանց ապօրինաւորութեամբ և անվաւերութեամբ արատաւոր պիտի նկատուին Ազգ· Ժողովին մէջ այսուհետև տրուելիք որոշումները եթէ երբէք անոնց քուէարկութեան մասնակցի պաշտօնէն արձակուած երեսփոխան մի· մասնակցութիւն՝ որ բոլորովին անհաւատալի է· երկրորդ՝ խորին ցաւ կ'զգայ տեսնելով թէ՝ Ամեն· Տ· Ներսէս Սրբազան յիշեալ պաշտօնագրին ներքև իբր ստորագրութիւն իր անունն միայն դրած է՝ փոխանակ զայն ստորագրելու իբրև Պատրիարք Կ· Պոլսոյ»,

Մնամք խորին յարգանօք

ի Դիմաց Գաւառ· Ժող· Զմիւռնիոյ

Փոխ· Ատենդպիր Ատենապետ

Մ· Պօղէկէ Գրիգոր Չիլինկիրեան

14 Յունվ· 1884

Իզմիր

Զսոյն զայս պատասխանագիր Գաւառ· Ժողովոյ անկեալս հաղորդեմ Ձերդ Սրբազնութեան առ ի տնօրինել զարժանն, և

Մնամ

Որդիական խոնարհութեամբ

[illegible]

ԱՏԱՐԱԶԱՐ

Խմբագրապետ Տէր,

Կը խնդրեմ որ եթէ արժան դատէք, բարեհաճիք Ձեր ազգօգուտ Թերթի մի անկիւնը զետեղել հետևեալ յօդուածս· անցեալ ժամանակի մը մէջ յորում ի մեզ մանաւանդ ի գաւառս տնտեսագիտական սկզբունք ծաւալ գտած չը լինելով դըժբաղդաբար, թուի թէ բոլորովին անօգուտ չը լինիր սորա հրատարակութիւնն ·

Ընդունեցէք խմբագիր Տէր, կանխաւ խորին շնորհակալիքս·

Մնամ խորին յարգանօք

Պ· Յ· Ճինճեանեան

1884 յունվար 18

Նիկոմիդիա

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ
ԱՌ
ՎՇՏԱՀԱՐ ԱՏԱՐԱԶԱՐՑԻՍ

83 դեկտ· 26ի գիշերոյ Գ· պահն մի աղէտալի պահ եղաւ Ձեզ համար, ո՛ Ատարազարցիք ·

Այդ պահի մէջ լափ տուիք ձեր գանձերն անողոք հրդեհին, բազումք ի ձէնջ արտասուեցին ծածուկ կամ յայտնի, ձեր սըրտերն արիւնեցան յոյժ յոյժ, զի «ուր գանձք ձեր էին, անդ և սիրտք ձեր էին» ըստ Յիսուսի Նազովրեցւոյ ·

Երբ վտանգն ունայ առաջի մեր դրան, քաջութիւնը պարտի նախազգուշութեամբն զինեալ հսկել ի ներքս, այլ երբ գայ աղէտն մեր գլխուն, բարձր բռնելու եմք մեր գլուխներ ։ Արի և ժիր ժողովրդոց մի Համակրելի յատկութիւնն ալ սա է—ինալ, բայց ծնկան վրայ ինալ ։ Տղաներն կինան երեսի վրայ ·

Իմանալի է թէ ժողովրդեան մը տնտեսական կողմէն աղէտալի մի հարուած՝ թեթեւ տեսակներէն չէ, սակայն պէտք է մտածել թէ վտանգ և աղէտ շատ անգամ իւրեանց մեծութիւնը կը պարտին վտանգելոյն կամ աղէտքն կրողին խոնարհութեան ։ Աղէտին առջեւ որքան խոնարհի մարդ, նոյնքան կը մեծնայ, կը բարձրանայ աղէտն ։ Խոհական արութիւնը աղէտին տակ չինար, այլ կուշտը կը դնէ յայն աղէտ ։ Վտանգէն աւելի հզօր· Նախատեսութիւնն է, աղէտէն աւելի բարձր՝ խոհական արիութիւնն է։

Ոստայնը խզուած սարդը անմիջապէս գործի կսկսի ։

Հոս ամենևին չեմ խօսիր դրամի և այլ ընչից վերայ, զի չեն սոքա միայն, որք կը կազմեն դրամագլխոյ էական տարրքն—խոհական միտք մը, խելացի գործունէութիւն մը, ժամանակը, պարկեշտ խնայութիւնը կամ սակաւապետութիւն, աշխատող ձեռք մը, հաստատուն ոտք մը անպիտի էական արդիւնաբեր դրամագլուխներ են, որոցմէ չի կրնար անցնիլ մարդ առանց զէնի ։ 10 փողը ճարտար ախի մը մէջ յղի դրամագլուխ մ'է, մեծ հաստատութիւն մ'է ։ 1000 ոսկին չուալ կամ տկար ախի մը մէջ ըսպառելի հարստութիւն մ'է որ չունի նա այն ախի 10 փողին էական կչիռն ։ Նիւթական հարստութենէն աւելի կչիռ ունի բարոյական հարստութիւնը, և եթէ այս վերջինին չը կրթնի առաջինը ծուխի պէս կանհետանայ ։

Մտքն առաջին դրամագլուխն է, պէտք է լաւ մշակել զայն ։

Արդ այն բազմաց, որ ձեր գանձերն դարձուց ի մոխիր, թող բոցավառէ ձեր եռանդն ի գործ, այն աղէտն որ հասաւ ջլատել ձեր ոյժ, ձեր նիւթական դրամագըլուխ, ձեր կորովը և խոհական գործունէութեան զսպանակներն լարելու, ձգտելու թող ծառայէ միանգամայն ։ Նուազ ոյժերն աւելի արդիւնաբեր գործելու, քինջով մեծ գործեր ի գլուխ հանելու միայն և միայն մի ճանապարհ կայ—միութիւն և միացումն ։

Նա որ 10 դահեկան ունի, թող երթայ գտնէ մի այլ 10 դահեկան ունեցող և միանայ նմա հետ և գործէ ։ Նա որ 100 դահեկան ունի, թող երթայ գտնէ մի այլ 100 դահեկան ունեցող և միանայ նըմա հետ և գործէ, զի անգործութիւնը կը ծանրացնէ աղէտն որ աւուր ։

Աղքատութիւնը երկու բանէ կը վախնայ—բրիչէն և գրիչէն ։

Վտանգը չը նախատեսուած աղէտն, դուք Ատարազարցիներ՝ ցոյց տուէք թէ աղէտէն մեծ էք դուք ։

Քաջ նետել աղէտին, ասի արի և ժրաջան ժողովրդոց առաքինութիւններէն է · Ատարազար թող ցոյց տայ այժմ թէ ինքն այդ մեծ ժողովրդոց կարգին կը վերաբերի, որով ես ալ այսօր ցաւակցութիւն յայտնելէ վերջ իրեն, վաղն ալ խնդակցութիւնս յայտնեմ հըրճուանօք իւր ձեռքն սեղմելով ։

Պօղոս Յ· Ճինճեանեան

84 Յունվար 18

Նիկոմիդիա

ԹԷՇԷՔՔԻՒՐՆԱՄԷ

Պանտըրմատաքի խուսուսի մէքթէպ չակիրտանը թարաֆընտան մէքթէպը մէզքիւր մուալլիմի Փափազեան Մարտիրոս էֆէնտիյէ խիթապէն եազըլան պիր թէշէքքիւրնամէնին սուրէթի տիր։

ՈՒՂԵՐՁ

Երախտագիտութեան և շնորհակալեաց առ բազմերախտ դաստիարակ մեր Մարտիրոս էֆէնտիի Փափազեան

'ի Կ· Պոլիս

Աւելի մեր խղճին ձայնին հնազանդելով քան յապաստան մեր տկար գրչին, կուգամք 'ի հրապարակ թէև քիչ մը անագան խիստ քաղցր պարտականութիւն մը կատարելու, յայտնելով Ձեզ մեր խորին շնորհակալիքն ու երախտագիտութիւնը՝ այն հոգածութեանց և խնամոց համար, որով ջանացիք կրթել մեր պատանեկութիւնը, ստանձնելով առաւելաբար ամեն արդեւք, արդեւք նիւթական և բարոյական, որք կը հակառակէին սատակապէս Ձեր ազգաշահ ձեռնարկին,

Դուք 5-6 զանազան տեղերէ առաջարկեալ լիաթոշակ 'պաշտօններն մերժելով և ամսական ոչինչ գումար մը որ հազիւ կը բաւէր վարժարանիդ վարձքին հազուագիւտ հաստատամտութեամբ մը երկարատև գրեթէ ձրիաբար ջամբեցիք մեզ միտքի սնունդը բազմաթիւ ուսանողաց որք երախտապարտ են այսօր · Համբերելով չքաւորութեան և ամեն կերպ զրկանաց և այսպէս Ձեր անձին օրինակովն սովրեցուցիք մեզ որ նահատակութիւն պէտք է հասարակաց օգտին պահպանութեան և խաւարի դէմ լուսոյ յաղթանակին համար ։

Պանտըրմա այնքան սաստիկ ու յաղթական կռիւ մը տեսած չէր որքան այն զոր դուք մղեցիք տգիտութեան, նախապաշարմանց ու եսական ոգւոյն դէմ· բայց ա՜ւաղ, վերջապէս Ձեր ֆիզիքական ուժերը սպառեցան և վիրաւոր ինկանք պատւոյ դաշտին վրայ, և այսպէս տեղւոյս Հայք կորուսին իրենց զաւակաց կրթութեան անվեհեր և անշահասէր պաշտպանը։

Դուք չ'վարձատրուեցաք աստ, ընդհակառակն Ձեր անձնուիրութեան բաժին մնացին ձրի թշնամութիւնք և հիւանդագին կեանք մը որոյ համար անկեղծաբար կը կարեկցինք աղօթելով Ձեզ առողջութիւն և կը խնդրենք որ Ձեր սանուց երախտագիտութեան և շնորհակալեաց Ձօնն ընդունիք իբր միակ վարձատրութիւն Ձեր աշխատութեանց և վստահ լինիք անոնց բարեսէր զգացմանց վրայ որք անայլայլելի պիտի մնան միշտ Ձեզ նկատմամբ ։

'Ի դիմաց Սանուց փակեալ մասնաւոր վարժարանին Պանտրմայի

Թաթէոս Յ· Շիշմանեան Նշ· Մ· Փափազեան

1884 Յունվար 20

'ի Պանտրմայ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ատանա վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ մահքէմէի թէմեիզ ճէզա տաիրէսի պիրինճի սընըֆ զապըթ քեթեպէսինտէն Թալաթ պէյէ,

Մուշ սանճաղը պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ Տէրսաատէթ իսթինաֆ մահքէմէսի ճինայէ գըսմը զապըթ քեթեպէսինտէն Մէհմէտ Ալի էֆէնտիյէ,

Իչիլ սանճաղը միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ մահքէմէի մէրգումէ հուգուգ գըսմը զապըթ քեթեպէսինտէն Հաֆըզ պէյէ,

Թրապիզօն վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիկի՝ Ատըրնէ վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիսի սապըգ Միխալ էֆէնտիյէ,

Գօսօվա վիլայէթի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիկի՝ Վան իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիսի սապըգ Աարիֆ պէյէ,

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆ միւտտաիի ումումիլիկի՝ Սէլանիք իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիսի սապըգ Բատման պէյէ,

Վան վիլայէթի մահքէմէի իսթինաֆ ճէզա տաիրէսի րիյասէթի՝ վիլայէթը մէզքիւրէ մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինի սապըգ Ճէմալ էֆէնտիյէ,

Թրապիզօն վիլայէթինտէ քայն Օֆ գազասը գայմագամլըղը՝ Ֆաթսա գայմագամը սապըգ Մէհմէտ Բէչաթ էֆէնտիյէ,

Վիլայէթը մէզքիւրէ տախիլինտէ քէաին Աթինա գազասը գայմագամլըղը՝ գայմագամ միւլազըմլէրինտէն Էրէկլի նահիյէսի միւտիրի սապըգ Մէհմէտ Զիյա էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր ։

⁂

Ծարգի Ռումէլի վիլայէթի տախիլինտէ պուլունան Զաղրաի Աթիգ վէ Թաթար Բազարճըղը վէ Խասքէօյ վէ Իսլիմիէ վէ Գըրկաղ սանճագլարը միւթէսարրըֆլարը Բիկօրօֆ վէ Նայտէնօֆ վէ Բէթրօեօվանօֆ վէ Նաճօֆ վէ Իւվան Սանդօֆ էֆէնտիլէրէ իւչիւնճիւ, վէ վիլայէթ տախիլիյէ միւտիրիյէթի գանչէլէրիասընըն Թաճրիրաթ միւտիրի Նիգօլա Վէլասագօֆ էֆէնտիյէ տախի քէզալիք իւչիւնճիւ րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանըիհասան պույրուլմուշ տըր ։

ՄՈՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Սուաքիմէտէն իշար օլունտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւր թահթը թէհտիտքեար պուլունմագտա իմիշ ։ Ասիլէր չէհրը մէզքիւրը գարա ճիհէթինտէ հէր թարաֆտան թահթը մուհասէրէյէ ալմըշլար տըր ։ Հէման հէր կէճէ ասիլէր իլէ Մըսըր ասքէրի պէյնինտէ թիւֆէնք աթէշի վուգու պուլմագտա օլուպ, ասիլէր պիլա բէրվա թա իսթիհքեամաթըն ալթընա գատար սօգուլմագտա իմիշլէր ։

⁂

Մըսըր կազէթէլէրինըն պէյանընա կէօրէ, հիւքիւմէթը Մըսըրիյէ՝ Սուտանը թէրք իթմէք թասավվուրընտա տահա իսրար իտէմէյէճէկինի անլայարագ տէկէր պիր թարիգը թէսվիյէյէ գարար վէրմիշ, վէ պու պապտէ ռէիսը նուզզար Նուպար վէ հարպիյէ նազըրը Ապտուլ Գատէր բաշալար հազըրաթը իլէ Ինկիլիզ բօլիթիգա մէմուրը Մ· Պէյրինկ պէյնինտէ բազը միւլագաթլար վուգու պուլմուշ տըր ։

⁂

Գահիրէտէն ալաֆր· յունվ· 24 Թարիխլիյէ աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր ·

«Կօրտօն բաշա Սուտանա հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ Խարթումտա միրալայ Գօթլօկօնա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտուպ, քէնտիսինին (կօրտօն բաշանըն) միւզաքէրէ իթմէք իչիւն սէլահիյէթը թամմէյի հաիզ օլտուղընը պիլտիրմէք իւզրէ Մէհտինին նէզտինէ պիր էլչի կէօնտէրմէսինի թալէպ իթմիշ տիր ։ Պու սըրատա միրալայը մումաիլէյհ՝ մուվագգաթէն թէրքը մուխասէմաթ իթմէք իւզրէ էմր ալմըշ էյլէմիշ տիր ։»

—

Ալէմանեաստա Միւնիխ չէհրինտէ ախիրէն զէլզէլէլէր հըսս օլունուպ, պազը խանէլէրին գուլլարըընըն սուլու սարը պիր րէնկ քէսպ էյլէմիշ տիր ։

—

Ինկիլթէրրատա Պրիսթօլ նամ մահալ բօլիսի՝ սաղըգ չիֆթլիք սահիպի օլան պիրինի թութմուշ տըր ։ Մէրգում՝ Ինկիլթէրրա վէլի ահտը բրէնս տը կալը վուրմագ իւզրէ պիր թիւֆէնք սաթըն ալըպ չէհրը մէզքիւրէ կէլմիշ օլտուղընը սէօյլէմիշ իսէ տէ, մէրգումուն ագլընա խըֆֆէթ կէլմիշ օլտուղը զանն օլունույօր իմիշ ։

—

Ավստրիա հիւքիւմէթի՝ բաթլար մէվատտըն ֆապրիգա վէ տէբօլարընըն չէտուէ պիր նէզարէթ թահթընտա թութուլմասընը էմր էյլէմիշ տիր ։

—

Պուլկարիստանտա հէյէթը վիւքէլա խիլաֆկիրանը՝ «Թըրնօվա Նէզամնամէի Էսասիսի» ունվանը իլէ պու քէրրէ պիր կազէթա իհտաս իթմիշլէր տիր ։

—

Պուլկարիստան էմարէթինին սիւարի ասքէրի չիմտիյէ գատար 6 պէօլիւքտէն միւրէքքէպ պիր ալայտան իպարէթ պուլունտուղը հալտէ, բրէնսին գարարնամէսի իլէ պու քէրրէ 4էր պէօլիւք օլմագ իւզրէ 2 ալայ սիւարի ասքէրի թէշքիլ օլունաճագ տըր ։

—

Կէչէն կէճէ Զէնկէլ քէօյիւնտէ տօգմօր գայմագամ Գօսթաքի Նիգօլայիտէս էֆէնտինին խանէսինէ խըրսըզլար կիրէրէք, պիր խայլի զիգըյմէթ էշյա չալմըշլար տըր ։

Շու արալըգ Թարապեատա վէ Խասքէօյտէ տախի պիր խայլի սըրգաթ վուգուաթլարը իշիտիլիյօր ։

—

Սպանիատա Ալգօյ նամ մահալտէ չիւպհէ իլէ թէվգիֆ օլունմուշ օլան 6 քիշի՝ 13 սէնէտէն պէրու թէվգիֆ օլունմուշլար իքէն, միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա մուհաքէմէլէրինէ պագըլմայըպ, պու քէրրէ թահթը քէֆալէթէ ալընարագ սալը վէրիլմիշլէր տիր ։

—

Բրուսիատա Բօմէրանի էյալէթինտէ պիր քէօյ մէքթէպինտէ թահսիլը իլմ իտէն 15 չօճուգ՝ ճիվարտա տօնմուշ պիր հավուզըն իւզէրինտէ օյնամագտա իքէն, մէզքիւր հավուզուն բէգ գալըն օլմայան պուզլարը գըրըլարագ ճիւմլէսի տէ սույա տէօքիւլմիւշլէր վէ իչլէրինտէն պաշգա հէբսի տէ պօզուլմուշլար տըր ։

—

Յունվարըն 20ինճի կիւնիւ Իզմիրտէ Մարսէյլա խանընտա պիր հարիգ զուհուր իտէրէք, պէչ սաաթ իմթիտատ իթմիշ վէ 3000 լէրա գատար գարարը մուճիպ օլմուշ տըր ։

—

Րէժի իտարէ մէճլիսի էվվէլքի կիւն տախի ագտը իճթիմա իլէ, Րուսումը Սիթթէ միւֆէթթիշի Մ· Բօտիկասը էտիրնէ աճէնթէլիկինէ թէ Մ· Գուրսօնը, վէ մէզքիւր աճէնթէլիք մուհասէպաթը րիյասէթինէ Մ· Մաթլասը, վէ սանտըգ քեարլըղընա Մ· Ժագ Ժագօբը, վէ միւֆէթթիշ վէ ինչաաթ միւտիրիյէթինէ Մ· Մաքիօտանը նասպ ու թային իյլէմիշ տիր ։

—

Բէթէրսպուրկտան տէնիլիյօր ըՍ- Նօվօսթի եազըլան պիր մէքթուպտա րիվայէթ օլունտուղունա կէօրէ, Զարըն մայէթ ասքէրի միյանընտա պուլունան Զէրքէս վէ Էրմէնիլէր՝ Նիհիլիսթլէր՝ թարաֆընտան իթմա օլունարագ, Զար վէ խանէտանը ալէյհինտէ պուլունլար վասէթասըյլա պիր ֆէսատ զուհուրինէ ազ գալմըշ իտէ տէ, վագթընտա իչ մէյտանա չըգմըշ իմիշ ։ Պու ֆէսատըն րէիսի՝ ժէնէրալ Մէզէնցօֆը գաթլ իտէն կրանաչինսքի նամ չախըս իմիշ ։

Քէզալիք մէքթուպը մէզքիւրտէ օգունտուղունա կէօրէ, Նիհիլիսթլէր՝ Ռուսիա Լէհիսթանընընտա Ճաթօչին վէ Պրէզէզնիցգատա բօսթա իւզէրինէ հիւճում իտիպ, բօսթա սիւրիւճիւսինի գաթլ վէ խազինէյի զապթ իթմիշլէր, վէ հայվանլարը գօշուտան չըգարարագ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր ։

Մէրգումանը թաագիպ սէվգ օլունան ասքէրլէր՝ բօսթա արապասընըն իւզէրինէ եափըշտըրըլմըշ պիր քեաղըտ բարչասը միւշահէտէ իթմիշլէր տիր քի, պու քեաղըտտա խազինէտէքի բարանըն պիր եօլ իլէ Բէթէրսպուրկտա Նիհիլիսթլէրին իտարէ՝ ճըմիյէթինէ կէօնտէրիլէճէյի պէյան գըլընմըշ տըր ։

—

Պու կիւնքի Վ·[illegible]տա օգունմուշ տըր·

«Սիւֆէրանըն խարիճտէն ալտըղը իթտիֆագլէրի էչհա կէօմրիւք րուսումընտան մուաֆ օլտուղը մալիւմ տիր ։ Իշպու միւսաատէ սուի իսթիմալ օլունտուղընտան, հիւքիւմէթը Սէնիյէ պունը թաատիլ իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուղը չայի օլմուշ տըր ։

«Միւսաատէի մէզքիւրէ «գաբիթիւլասիօն» նամ ուհուտը գատիմէտէ տախի միւնտէրիճ պուլունմայըպ, պագը սիւֆէրա իլէ ագտ օլունան մուգավէլաթը մախսուսէտէ մունհասըր իմիշ ։

«Պապը Ալի չիմտիլիք սիւֆէրաի էսալէթիթթիսամ հազարաթընա տօգունմայըպ, սէֆարէթ մէմուրլարը իլէ սէր քեաթիպլէրինին վէ գօնսօլօսխանէ մէմուրլարընըն կէօմրիւք մուաֆիյէթինի իլղա իթմէք էֆքեարընտա պուլունույօր իմիշ ։

«Պու խուսուստա տէվլէթը Ալիյէնին հազգը տէրքեար տըր, զիրա հիչ պիր տէվլէթտէ սէֆարէթ վէ գօնսօլօսխանէ մէմուրլարը պու էօլտա պիր միւսաատէյէ մազհար տէյիլ տիրլէր։

«Րուսումաթ էմանէթը ալիյէսի միւսթէշարը Մ· Պէրթրամ մէմուրինը մէրգումէնին ճէվէ պա խուսուս թաշրալարտա պուլունան փաթէրի վէ զայրը մուվազզաֆ գօնսօլօսլար միւսաատէի մէզքիւրէյի նէ էօլտա սուի իսթիմալ իթթիքլէրինի պէյան էյլէմիշլէր տիր։»

Շէհրիմիզին բէգ մաարուֆ էճզաճըլարընտան պուլունան Մ· Ժ· Ալէքսան՝ քէնտի էճզախանէսինի Եէնի Ճամի հավլիսինտէն Պաղչէ Գաբուսընտա կէօմրիւքին գարշըսընտա 43 Նումէրօլու մաղազայա նագլ իթտիկինի վէ էվվէլքի կիպի զայէթ էհվէն ֆիյաթլա հէր նէվի էճզա վէ մուալէճաթը նէֆիսէ պուլունտուրուլաճաղընը քէնտի միւթէաատտիտ միւշթէրիլէրինէ վէ ումում էհալիյէ իլան իտէր։

Մէզքիւր մաղազատա Նօրվէճ կիատան ճէլպ օլունմուշ Մօրինա պալըղ եաղը տախի պուլունուր։

ՊԱՉԻԼ ԳՈՒՐՈՒԳԼԻ
ՎԷ
ԱՆՃՊՈՒԼՇԷՆԻՆ
ԹԱՀԹԸ ԻՍՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԳՈՒՐՕՆ ԳԱԶԻՆՕՍԸ

ՆԻՒՉԷԼՃԷ ՏԷՕՇԷՆՄԻՇ ՍԱԼՕՆԼԱՐ—ԽԱԹԱԳԼԱՐ—ՆԷՎՈՒՍՈՒԼ ՊԻԼԱՐՏՕԼԱՐ—ԷՆ ԱԼԱ ՃԻՆՍ ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ ՎԷ ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ

ԳԱՐՍՊԷՆ ՔԻՒՇԱՏ ՕԼՈՒՆԱՃԱՔ

Իշպու Նէնի խտարէ՝ մէզքիւր գազինօնըն բէքճմիւքէմմէլ վէ մունթազամ օլմասընա էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէտիյէնի բազպէթլու էհալիյէ իլան խտէր։
Մէզքիւր գազինօտա նիհայէթ տէրէճէ թէմիզլիք վէ նիզամ ու ինթիզամ մէվճուտ օլտուղը կիպի, կէրէք Թիւրքեանըն վէ կէրէք մէմալիքը էճնէպիյէնին պաշլըճա կազէթալարը պուլունաճագ տըր։

ՌԱՍԱՏԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ

Սըթամպօլտա հավանըն տահվալը

27 յունվար 8 փետրուար

	Սր.	Տէ.
Կիւնէշին տօղմասը	12	58
Եօյլէն	6	29
Թէքմիլ այ Րումի յունվ.		30
Պու սապահ սաաթ 3, 19տա		
Միզան իւլ հավա(պարօմէթր)		67,2
Միզան իւլ հարարէ (թէրմօմէթր)		8,9
Նիւզուլ օլան տէրէճէի րութուպէթ		93
Րուզկեարըն իսթիգամէթի՝		
Շըմալը-չարգի սաքին		

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 7 Փետրվար

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-
Օսմ. էսհամը աչըլըը	08-7/8
» » գարանտը	08-7/8
Իսթիգրազ 65	10-7/8
» 69	09-3/4
» 71	66-3/4
» 72	16-1/2
» 73	08-5/8
Օսմանլը Պանգասը	15-7/8
Րուսիա իսթիգրազը	85-1/2
Մըսըր մուգաթթա հըսէ	66-1/2
» իւթիւպլը	90-3/8
Տայրա Սանիէ (Մըսըր)	66-
Բօչիլտ իսթիգրազը (Մըսըր)	88-1/4
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	101-3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 7 Փետրվար

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	77-02 1/2
» » % 5	106-37 1/2
Օսմ. էսհամը աչըլըը	08-85
» » գարանտը	08-75
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	55-
» 69	-
» 73	44-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	42-
Օսմ. Պանգասը	652-50
Գրէտի Լիօնէ	561-25
Գրէտի Ֆօնսիէ	1251-25
Լիօն աքսիօնը	1242-50
Սուէյշ աքսիօնը	2065-
Րուսիա 5 % 1877	92-7/8
Իթալիա էսհամը	92-10
Մըսըր Ֆօնտ. մութահըտէ	337-50
Մաճարիսթան էսհամը	101-3/4
Իսպանյա 6 % 1879	408-75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-24

Վիէննա 7 Փետրվար

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-35
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	20-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ազչ. գաբ.	09-35
Պու սապահ աչըլըը	09-26
Մըսըր մութթահըտէ. գաբ.	74-02 1/2
Պու սապահ աչըլըը	73-32 1/2
Իսթիգր. 63 (մութօն)	58-
» 65	55-50
» 69 (բինար	49-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)	17-25
» 73	44-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	42-75
Ազչէ Փայիզի	7-
Րէբօր Ղըշ.	28-
Հէվալէսիզ »	10-

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	7-
Սթամպօլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	4-
Թրամվայ	2-95

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

	Ղշ. Բր.
Օսմ. լիրասը 100 ղըշ. տան	
Պէյազ մէճիտիյէ Փարգր	107-38
Մէթալիք »	102-30
Պէշլիք »	100-
Ալթըլըգ »	103-
Պագըր »	800-
Գայմէ	1370-
Ինկիլիզ լիրասը	110-16
Ֆրանսըզ ալթունը	87-28
Բօլ	90-05
Գրէմից ալթունը	81-25
Ֆարպօն գայմէսի	9-32

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինտէն կէլէն իլան․

Խայրաթը չէրիֆէ իչիւն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնէն էսկի գըյէ հիսապը իլէ 330186 գըյէ ինկիլիզ բիրինճի իլէ 36335 գըյէ լուղէնը չէրմիչ վէ 50649 գըյէ չէքէր վէ 11376 գըյէ նօհուտ վէ 5803 պուչուգ գըյէ իւզիւմ ինճիր վէ 11093 գըյէ լահմը ղանէմ իլէ 7800 գըյէ Րէչիտ բիրինճի վէ 840 գըյէ սապօն վէ 4680 գըյէ րուղէնը սատէ վէ 1959 պուչուգ գըյէ տէօրտիւ պիր բաքէթ սբարմաչէթ իլէ 1566 գըյէ չօրպալըգ հընթանըն իշպու քեանունը սանինին 31ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ միւնագասալարընա պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլան թիւճճարըն միւնագասա չէրաիթինի անլամագ վէ միւնագասատա պուլունմագ իւզրէ էէվմը մէզքիւրտէ նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր մէճլիսը խտարէի Էվգաֆա կէլմէլէրի իլան օլունուր։
24 քեան. սանի 99 3—3

Բէնը

Միւճէտտէտէն թապ վէ թէճլիտինէ լիւզում կէօրիւնէն 44 գըթա տէֆթէր իլէ 3000 ատէտ նումէրօ բուսուլալարընըն նիւմունէլէրի վէ միւնագասա բուսուլասընտա մուհարրէր չէրաիթ վէ էվսաֆ վէճհիլէ տէֆթէրլէրին պէհէր գըթասը 40ար վէ նումէրօ բուսուլալարընըն պէհէր 1000 ատէտի տախի 25էր գըրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ պուլլընտըղընա, վէ չէհրը ճարիի րումինին 28ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւ ազչամա գատար հէր գաչ բարա թէնզիլ օլունուր վէ 30ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլ գըլընըր իսէ գապուլ օլունուպ անտէն սօնրա թէնզիլ գապուլ իտիլմէյէճէկինէ պինաէն, նօգսանը իլէ իմալ իթմէկէ թալիպ օլանլարըն Էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
24 քեան. սանի 99 3—3

Իճրայէ օլունաճագ նիւմունէյէ թէվֆիգէն իմալ օլունմագ վէ պու իլան թարիխինտէն իթիպարէն 81 կիւն զարֆընտա թէսլիմ օլունմագ վէ պէհէրինէ պիր այ չէքլի իլէ ալթընա ֆրանսըզճա հարֆլարը վէ պիրինտէն 8000 է գատար սըրասը իլէ նումէրօլար տախի վազ ու թէրգիմ իտիլմէք չարթը իլէ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնիւպ, միւնագասայա գօնուլմուչ օլան 8000 ատէտ գանավիչօ թօրպանըն պէհէրի մէճիտիյէ 20 ղուրուշ հիսապը իլէ 2 ղըշ. 20 փարատա թալէպի էօհտէսինտէ օլուպ, չուլպաթըն 2ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, թէնզիլ իլէ իմալ ու իթասընա թալիպ օլանլարըն էէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 10 պուչուղա գատար Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
26 քեանունը սանի 99

300 սէնէի մալիյէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն 5 սէնէ միւտտէթլէ թալիպինէ իհալէ իտիլմէք իւզրէ միւզայէտէյէ վազ իտիլմիշ օլան Էնգարէ վիլայէթինտէ քեաին Քիւլ մատէնինին պէտէլը սէնէվիսի 507.000 ղըրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլտըղընտան, ղամմ իլէ թալիպ օլանլարըն 99 սէնէսի չուպաթընըն 16ընճը բէնճշէնպիհ կիւնիւնէ տէկին տէօղիւմօ վէ հա միւթէպէր քէֆիլլէրի իլէ մաէն Տէրսաատէթտէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ վէ մահալլինտէ էնգարէ վիլայէթը ճէլիլէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի վէ միւտտէթը մէզքիւրէ խիթամընտան սօնրա վուգու պուլաճագ ղամմիւն գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։
26 քեան. սան. 99

Տէրսաատէթ վէրկիսինտէն սահապը էմլաքըն 97 սէնէսի նիհայէթինէ գատար օլան վէրկիլէրի 99 սէնէսի չուպաթը ղայէթինէ տէկին էսհամ վէ մաաչաթ գուբօնլարը իլէ մահսուպ իտիլիպ, պու միւտտէթին ինգըզասընտա թէէտիյէ իթմէմիչ պուլունանլար նագտէն իյֆայէ մէճպուր օլաճագլարը կիպի հէր վազթ սէնէսի իչինտէ օլ սէնէ վէրկիսինի վէրմէյէնլէրտէն տախի միւնգազիյէ օլան 98 սէնէսի վէրկիսի միսիլլիւ, նագտէն իսթիֆա գըլընաճաղը վէ 94 սէնէսի ղայէթինէ գատար օլան պագայա իլէ 95 սէնէսի խուսուս իչիւն 99 սէնէսի ինգըզասընտան սօնրա գաիմէ գապուլ օլունմայուպ մէճմուլըն նագտէն իսթիֆասընա միւպաշէրէթ օլունաճաղը պա իրատէի ալիյէ մուգարրէր օլտուղը էվվէլ ու ախէր կազէթալարլա իլան գըլընմըշ իտի։ Մէզքիւր 99 սէնէսի չուպաթը նիհայէթինէ իսէ, ազ պիր միւտտէթ գալտըղընտան, պէրվէճհը մուհարրէր 98 սէնէսինտէն մաատա սէնէլէր վէրկիլէրինի գարարը տահիրէսինտէ գուբօն վէ գաիմէ իլէ թէէտիյէ վէ մահսուպ իթտիրմէյէնլէր օլուր իսէ, 1300 սէնէի մալիյէսի մարթը հուլուլընտա իշպու սէնէլէր վէրկիլէրինին տախի պէրմուճիպը գարարը ալի նագտէն ալընմասը լազըմ կէլէճէկի պիլինմէք, վէ օնա կէօրէ ինգըզայի միւտտէթը մէյհուսէյէ գատար թէէտիյէի տույունա միւսարաաթ իտիլմէք իւզրէ, պէթէքրար իլան ու իխթարը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլունտու։
26 քեանունը սանի 99

Շէհր էմանէթինտէն կէլէն իլան

Մէրքէզ էմանէթիյէ Տէվահրը Պէլէտիյէնին 1300 սէնէսի մուամէլէթը իչիւն թապընա լիւզում կէօրիւնէն տէֆաթիր վէ գօչան վէ թէզաքիրին նիւմունէսինէ թէվֆիգէն պիրմինագասա չէրաիթը մալիւմէ իլէ մագթուէն թապը մուգարրէր օլուպ, կէլէճէք չուպաթըն 6ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, էվրագը մէզքիւրէնին թապ ու իմալընա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէլէրի վէ եախօտ միւթէպէր քէֆիլլէրիյէ պէրապէր էէվմը մէզքիւրէ գատար Շէհր Էմանէթի մէճլիսը միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
26 քեանունը սանի 99

Րուսումաթ էմանէթինտէն կէլէն իլան.

Րուսումաթ էմանէթինէ ալիտ օլուպ, աթիք Ալի բաչա մահալլէսինտէ քիլիսէ սօգաղընտա 5 նօմէրօ իլէ մուրագգամ 374 արչըն վէ 9 բարմագ արսա մէվգէի միւզայէտէյէ վազ իտիլիպ իշպու միւզայէտէյէ Րումի փետրվար 13տէ խիթամ վէրիլէճէկլինտէն, թալիպ օլանլարըն Սթամպօլտա Պաղչէ Գարուտա պէօյիւք կէօմրիւքտէ խիրաճաաթ չիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։
25 Ցունվար 1884 (Մէօհր)

ԽԱՍԹԱԼԸԳ ՊԻՐՏԷՆ ՊԻՐԷ ՆԱՍԸԼ ԻՒԶԷՐԻՄԻԶԷ ԿԷԼԻՅՕՐ

Նասըլ քի պիր խըրըղ պիրզի կիւէլ սույար, էօյլէ տէ պու խասթալըգ կիւլլի սուրէթտէ իւսթիւմիւզէ հիւճիւմ իտէր։ Պու խասթալըղա միւպթէլա օլանլար կէօյիւստէ վէ գապուրկալարտա վէ պազէն սըրթտա պիլէ աղըր տուհարլար։ Իւսթէլէրինէ օսանճ կէլիր վէ ույումագ իսթէրլէր. աղըզ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր։ Տիշլէր եարըլըկան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր, իշթահ գաչանըր, խասթա սինէսինտէ պէօյիւք պիր աղըրլըգ վէ պազէն պիր ղաստ վէ տօյմագ պիր աճըլըգ տուեար, կէօզլէր սուլար, բարմագլարըն ուճլարը սօուր վէ նէմլէնիր։ Պիր ազ վագթ սօնրա պիր էօքսիւրիւք պաշլար, վէ պու էօքսիւրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սօնրա պէլղամլը պիր պալկամլա կէլիր։ Խասթա տայմա պիր իօրկունլուգ տուեար, վէ պէյնուտէ ույումագ իսթէր. պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվէթ վէրմէզ։ Պատէհու իւսթիւնէ պիր թիթրէյիշ կէլիր վէ հէր չէյի ֆէնա կէօրիւր։ Պիրտէն պիրէ այազա գալգըմագ, պաշը տէօնմէք, ինգըբազը օլուր. տէրիսի կէահ գուրու վէ կէահ սըճագ տըր. գանը գաթըլաշըր ճէվլանը ազալըր. կէօզլէրինին աքարը սարը պիր րէնկ ալըր, խըրարը ազ տըր վէ ղօր օլուր. պունտան մաատա թօրթուլու տըր։ Խասթա՝ էէտիյի էէմէկի էքսէրիա տիչարը վէրմէյէ մէճպուր տըր. պու իսթիֆրաղլարտան տօլայը աղըզտա պազէն աճը վէ պազէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուսսուսըգտան էքսէրիա էիւ-րէք չարպընթըլարը կէլիր. խասթանըն կէօզլէրի գարարըր, վէ կէօզլէրինին էօնիւնտէ տայմա լէքէլէր պուլունուր. պէօյիւք պիր հալսըզլըգ տույար։ Պիւթիւն պու ալամէթլէր սըրա իլէ մէյտանա չըգար։ Տէրլէր քի, էհալինին իւչ բայընըն պիրը պու խասթալըղա միւպթէլա տըր։ Պազը հէքիմլէր պու խասթալըղը թանըմագ խուսուսինտէ էքսէրիա եանըլմըշլար տըր։ Պազըլար պու խասթալըղը կէօղիւս խասթալըղը, պազըլար հազըմսըզլըգ, վէ պազըլար տա սինիր խասթալըղը զան իտէրլէր. լաքին պու խասթալըգլարըն ճիւմլէսի սըրֆ հազմըզլըգտան նէշէթ իտէր։ Մամաֆիհ «Մատամ Սէյկէլին Շիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէմամըյլա խասթալըղը էյի իտէր։

Հազմըզլըգ բէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըպ թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր։ Սէյկէլին չուրուպը էն միւչքիլ աճվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՀՈՒԱՅԹ
2 Ֆարինկտօն Րօտ Լօնտրա Է. Գ.

Պէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլըն պիլճիւմլէ պաշլըճա էճզախանէ վէ տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Թօպտան վէ բէրաքէնտէ միւպայաաթ իչիւն Գալաթատա Վօյվօտա գուրպինտէ Նիւքօֆէ Գարտէրըմտա Ն. 95–97տէ Ումումի Ինկիլիզ մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Էտմօնտ Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԷՐՃԻԱՏ ՎԷ ՊԱԼԸԳ ՆԱԶԸ ՏԷՐՕՍԸ

Սթամպօլտա Եէնի-Ճամիտէ Բօսթահանէի ամիրէ գարչըսընտա զաթէն Ալլահվէրտեանըն էսկիտէնտէ օլուպ, չիմտի իսէ Թէրգ իթտիյի 12 նօմէրօլու էճզախանէ պու տէֆա ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԷՐՃԻԱՏ նամը իլէ քիւշատ օլունարագ, Նօրվէճեանըն էն ալա ճինս պալըգ եաղլարը, օգգա, չիշէ վէ ֆըչը իլէ, վէ էնվաի ճինս գօնսէգլար վէ մատէն սուլարը Էվրօբանըն էն ճէսիմ ֆապրիգալարընտան տօղրուտան տօղրու կէթիրթիլմիչ ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղը կիպի, րէչէթալար տախի տիգգաթը թամմէ իլէ թէտարիք օլունուր։

Տօգթ. Տատրեան էֆէնտի՝ մէզքիւր էճզախանէտէ հէր սապահ պուլունուր վէ սապըրէ վէճհ իւզրէ հէր կիւն սաաթ 7տէն 10ա գատար տա Ֆինճանճըլար Խօգուչընտա Շարգ Չարշըսընտա 39 նօմէրօլու օտատա խասթա գապուլ իտէր։

Քէզալիք Տօգթ. Այվազեան էֆէնտի մէզքիւր էճզախանէտէ հէր կիւն սաաթ 7տէն 10ա գատար պուլունուր։

Գօռնէհ Կ. Ճէրճըրեան

ՏՕԳԹՕՐ Թ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

Բարիզտէն չէհրիմիզէ ավտէթինտէն պէրու Պէյօղլունտա վագը խանէսինտէ խասթէլէանը թէտավի իթմէքտէ օլան Տօգթօր Թ. Ասլանեան՝ միւշթէրիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պու քէրրէ Գալաթատա Վօյվօտա գարագօլխանէսի գարշըսընտա վագը 2 նումէրօլը օտայա նագլ էյլէմիշ տիր։ Թամիրը մումաիլէյհ՝ պունտան պէօյլէ հէր կիւն մէզքիւր օտատա սաաթ 4տէն 10ա գատար միւրաճաաթ իտէն խասթէլէանը գապուլ իտէճէյի կիպի, ֆուգարայը տախի մէճճանէն թէտավի էյլէյէճէք տիր։

ԳՐԱՈՒՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ՎԷ ՇԻՐՔԷԹԻ

1867տէ Բարիզտէ իճրա օլունան սէրկիի ումումիտէ ֆագգ ֆավգ մաթլուբէ իչիւն ֆապրիգայա մէտալիա վէրիլմիշ տիր։

Ֆապրիգանըն մամուլաթը Ֆրանսըզ էչեասը իչիւն ֆիատ իյի կէլմիշ տիր։

Ավուսթրիատա վագը Պօհէմիատա Մէսթինշիօ ֆապրիգասը՝ Շարգտա վէ 100 սէնէտէն պէրու Տէրսաատէթտէ քիւշատ էյլէտիկի մաղազալարտա գըյմէթի հէր զէման թագտիր օլունան մամուլաթ իլէ քեասը չէօհրէթ էյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր ֆապրիգանըն Տէրսաատէթ մաղազալարը Գալաթատա Եէնի Ճամիտէ Քէրէսթէճիլէր սօգաղընտա 11 նումէրօլու տիւքքեանլար վէ Սթամպօլ ճիհէթինտէ տախի Հաճը Քէօչէք Ճամի սօգաղընտա Հաճօբուլօ խանը գարշըսընտա 14 նումէրօլու մաղազա տըր։

Մէզքիւր մաղազալարտա պուլունան պիլլօր վէ ճամ վէ բօրսըլէնտէն մամուլ միւթէնէվվի հաճմ ու սուրէթտէ լամպալար վէ այնալար վէ ավիզէլէր վէ սաիրէ հազգընտա ումումըն նազարը տիգգաթը ճէլպ օլունուր։ Քէզալիք մէզքիւր մաղազալարտա բօրսըլէն վէ չիշէտէն մամուլ վէ տիւրլիւ նէչէր վէ ճէհէզ իչիւն վէ սէնէ պաշը հէտիյէլէրի իչիւն էչեա պուլունուր քի, եալընըզ կիւզէլլիքլէրի տէյիլ ֆիյաթլարընըն տախի էհվէնիյէթի ճալիպը նազարը տիգգաթ տըր։

Մէզքիւր մաղազալարտա իշպու մամուլաթտան մաատա Ֆրանսա վէ Ալէմանիա ֆապրիգալարը մամուլաթը մէվճուտ տըր։

Էչեաի մէզքիւրէ կէրէք քիւլլիյէթ իւզրէ վէ կէրէք բարչա բարչա ֆիւրուխթ օլունուր։

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹՈՒՆԷԼ ՄԷՅՏԱՆԸՆՏԱ Ա. ՄԱՅԷՐ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1883-84 գըշ մէվսիմի իչիւն էրքէք վէ գատընլարա վէ գըզ վէ էրքէք չօճուգլարա մախսուս կուսթիւմլէր վէ բէք չօք բուլալար սաթըլըր։

Թէքմիլ գօսթիւմ, բարտըսիւ, բըլաէնկօթ, սուարէ էլպիսէսի, Ալաթուրգա սէթրի, մագֆէրլան, գըշլըգ բալթօ, րօպ տը չամպըր, եաղմուրլուգ, ավ գօսթիւմի, մէնչիգօֆ, քիւրքլիւ բալթօ, էնվաի բանթալօնլար վէ ղայրիհիմ, վէ ղայրիհիմ։

Գատընլարա մախսուս օլարագ գըշա մանթօլար, ճաքէթլէր, վաթէրբրուֆ, բըլաէնկօթ, գօլլու գըշա ճագէթ (տօլման), հավլօգ, րօթօնտ, գարագօ, վիզիթ, մանթօ, բըլիս, գըշըլըգ բալթօլար, իչէյէ մէլի էսվապլար, (պրանտէրֆուրկ), րօպ տը չամպր, սապահլըգլար, վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ։

Չամաշըր, տիւրլիւ տիւրլիւ գօգուլու լավանտալար, չէմսիյէլէր, անթուգա պաստօն, եօրղան, չօրապ, եօլճու թագըմը, ֆանէլալար, մէնտիլլէր, էրքէք վէ գատըն չապգալարը, էլտիվէն, էքլըրազէ, այագ գապլարը, պօյուն պաղլարը, գաբօթլար, չալլար վէ ղայրիհիմ։

CLARK & Co'S TRADE MARK ANCHOR MACHINE COTTON

ՉԱԲԱԼԸ

ՄԱՔԱՐԱ ԲԷԳԷՍԻ

CLARK & Co'S EXTRA QUALITY SIX CORD 200 YDS 50

Ֆապրիգալարըմըզըն չարա մարգալը ճիրէլէրի չիմտիյէ տէկին գուլլանըլանլարտան տահա ֆախիմլի սուրէթտէ մաքինա վէ էլ իչիւն իսթիմալ օլունապիլիր, Էվրօբանըն հէր էգսբօզիսիօնլարընտա միտալեա գազանմըշ վէ պու վէճհ իլէ ումումըն հիւսնիւ թէվէճճիւհինի ճէլպ էյլէմիշ տիր, խուսուսիյլէ սիյահ ճիրէլէրին սիյահ պօյասը տա ալա տէյիլմէզ տէրէճէտէ խաս օլուպ, իւլկիւ չիւրիւթմէզ օլտուղունտան, ճէրզիլէրին վէ մաքինա տիքիճիլէրինին նազարը տիգգաթընը տավէթ իտէրէք իսթիմալլէրինի թավսիյէ իտէրիզ։

Մէզքիւր չարա մարգալը թագլիտլէր թագլիտ տիր, տիգգաթ օլունա։

Թէքմիլ մէմալիքը Շարգիյէ իչիւն տէբօզիթօ խանէսի վէ ումումի աճէնթասը պէր վէճհը աթի տիր.

Ա. ՕՐՈՍՏԻ
(ԷՕՄԷՐ ԷՖԷՆՏԻ)
Էօմէր էֆէնտի խան
Սթամպօլ
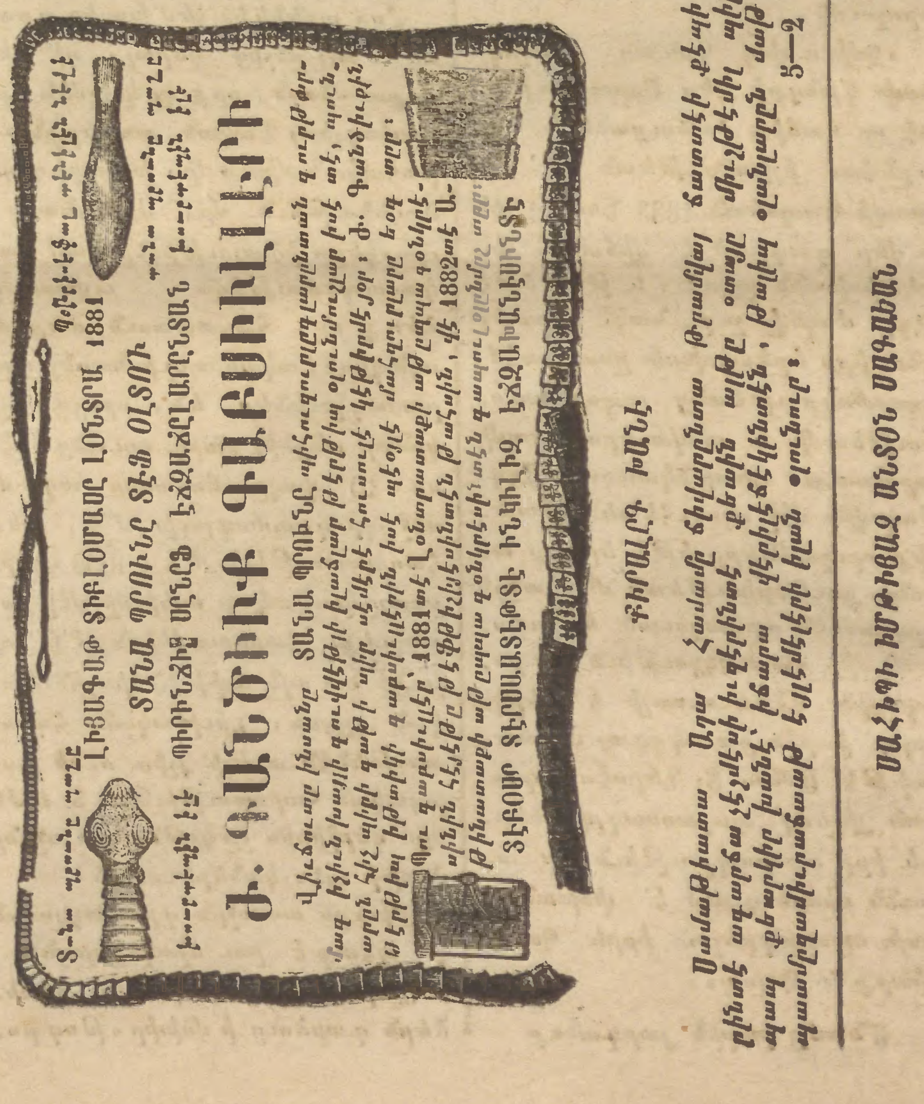
ԳԼԱՐԳ Է ԳՕՄԲ.